

nr 94
2011-09
25 kr

DISKULOGEN

med Släktforskarnytt

NORRKÖPING 2011 SLÄKTFORSKARDAGARNA

Hemvärnets musikkår Östergötland spelade under invigningen av Släktforskar dagarna.

Foto: Jan Nilsson

Släktforskar dagarna

5 Norrköping 2011

Ca 4100 personer besökte Släktforskar dagarna i Norrköping 27-28 augusti.

9 Genetik och genealogi

Är DNA-tekniken något för oss släktforskare? DNA-prover kanske kan hjälpa oss att verifiera resultat.

12 Källhänvisning

En korrekt och fullständig källhänvisning underlättar kontroll av dina uppgifter.

13 Bodil Jönsson

Vi måste hjälpa varandra att leva ett innehållsrikt liv efter pensioneringen.

14 Släktforskning på Island

I släktforskarnas Mecka finns färdiga databaser som kan visa hur du är släkt med andra islänningar.

16 Fader okänd

Om du lusläser alla möjliga dokument finns möjligheten att hitta en okänd fader.

17 Invandrarna byggde Sverige

Väldigt många företag som känns ursvenska har startats av invandrare.

18 Föremål & svenskön

Gravstensinventeringen. Föremål kan berätta släkt-historier. Saint Barthélémy, svenskt i nästan 100 år.

3 Ledaren

Information från föreningens ordförande.

4 Kort & Gott

Nyheter om bl.a. datavirus, NAD, privatkopieringsavgifter och YouTube-kanal.

11 Våra medlemmar

Två medlemmar berättar lite mer om sig själva och sin forskning

20 Macspalten

Läs om hur du redigerar barnstatus och gör släkt-tavlor i Reunion.

22 Strukturera din forskning!

Skapa en mappstruktur för att enkelt hitta dina bilder.

25 Bovallen 2:22

Minnesbilder från livet på den norrländska landsbygden under 1930-talet.

26 Grönsaker i Norrland

Den torftiga trädgården frodas efter besök av hem-konsumenten.

28 En osannolik historia

Judar och nazister trängs i samma släktträd i hans roman.

29 Uppdatera dina uppgifter

Har du anmält din nya adress till Dis?

30 Dis informerar

Tipsa valberedningen, uppdatera DISGEN eller beställ böcker.

32 Faddrar & Disbytombud

Här finns hjälpen för dina problem. Fråga någon i din närhet.

33 Styrelsen

De förtroendevalda som håller ordning i föreningen.

34 Regionföreningarna

Information från Sveriges alla höm.

Blommor och grönsaker trivs även i Norrland.

Foto: Arnold Lagerfjärd

Foto: Anna Linder

Tidningen publiceras efterhand även på hemsidan.
Nästa nummer kommer ut i mitten av december.
Sista dag att lämna material till tidningen är 2 november.

Kritik och beröm

PÅ JOBBET BRUKAR JAG FÖRSÖKA DRIVA TESEN ATT BERÖM är trevligt, men oanvändbart. Kritik är däremot otrevligt, men är det enda som kan driva oss framåt.

Jag vet inte om jag alltid lyckas driva detta, eller ens om jag själv orkar hålla den attityden. Det är ganska mänskligt att hamna i försvarsställning när man kritiseras.

För DIS del måste vi i alla fall våga, och orka, kritisera oss själva. Stagnerar vi blir vi omsprungna. Gnällspikarna är tråkiga men har något väsentligt att säga. I DIS driver vi bland annat DISGEN, DISBYT, DISPOS, och Diskulogen. Våra regionföreningar driver utbildningar och träffar. Men vad kan bli bättre? Eller enklare uttryckt – vad är dåligt? Våga kritisera! Våga vara negativ!

Jag fick en insändare via Diskulogens redaktör, "kanske inte för publicering" som det stod, men med många värdefulla synpunkter. Tveka inte att skriva sådant som insändare i Diskulogen, eller för kortare svarstider, i DIS Forum. Det är ingen större mening att jag som ordförande svarar på sådana mejl privat. Kan vi däremot föra diskussionen öppet vinner vi betydligt mer. Ju fler som kan komma in i diskussionen, och kanske rentav i arbetet, desto mer vinner vi.

Apropå arbete – och nu växlar jag ämne – vi lider som alltid brist på folk som vill engagera sig. För nästa stora version av DISGEN står vi inför en enorm utmaning, då dels den så kallade databasmotorn måste bytas mot en modernare (sqlite), och dels måste vi gå över till en nyare version av utvecklingsmiljön (Delphi XE). Det ser också ut som om vi skulle få lite fart på DISBYT-utvecklingen i samarbete med DIS-Norge. Även här behöver vi utvecklare med kunskaper om databaser (mysql) och webbutveckling (php). Har du kunskaper och lite tid över så tveka inte att höra av dig. Tänk på att du får ordentligt inflytande över nästa version av DISGEN och/eller DISBYT.

Tyck till i DIS Forum eller via e-post till ordf@dis.se.

Diskulogen är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

FÖRENINGEN

Föreningen Dis,
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
Fax: 013-149 091
dis@dis.se, www.dis.se
PG: 1 40 33-5, BG: 5009-6742

Medlemsavgift: 150 kr per år.

Familjemedlem: 75 kr per år.

EXPEDITION & FORSKARSTUGA

Hovslagaregatan 3,
Gamla Linköping
Öppet månd-fred kl 9-16.
Kansliet lunchstängt kl 12-13.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER

Ragnhild Bergström och Marie Andersson

REDAKTÖR

Anna Linder, diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING

Kontakta redaktör Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE

Daniel Berglund

KASSÖR

Bengt Karlsson

UPPLAGA

27 500 exemplar

UTGIVNING

4 gånger per år

TRYCK

Sandvikens Tryckeri

ISSN

1101-3826

Datavirus

För 25 år sedan kom det första dataviruset, Brain A. Det skapades av de två pakistanska bröderna Basit och Amjad Farooq Alvi enbart för att visa vilka svagheter som fanns i operativsystemet MS-DOS. Brödernas IT-bolag heter Brain Telecommunication Ltd.

Förra året beräknar man att 580 miljoner virus spreds, de flesta inriktade på operativsystemet Windows.

<http://svtplay.se>

Bättre ljudkvalitet

Forskare i Oldenburg, Tyskland, arbetar med en signalbehandlingsmetod som ska göra ljudet i mobiltelefonen avsevärt mycket bättre. Personer med hörselnedsättning ska klara sig utan särskild hörapparat och utan att behöva köpa en ny telefon.

www.nyteknik.se

Bredbandsutbyggnad

Under de tre kommande åren planerar regeringen att satsa 495 miljoner kronor på bredbandsutbyggnaden, varav 375 miljoner kronor inom ramen för Landsbygdsprogrammet.

www.nyteknik.se

Privatkopieringsersättning

Från och med den 1 september måste tillverkare och importörer betala en privatkopieringsersättning vid försäljning av USB-minnen och externa hårddiskar till privatpersoner.

Avgiften är 80 kr för en extern hårddisk och 1 kr/GB för USB-minnen.

www.copyswede.se

Arbetslivsmuseum

Besök ett Arbetslivsmuseum för att bättre förstå hur dina släktingar hade det. Här kan du besöka unika lokaler och se hur olika yrken utövades förr i tiden. På ArbetSams, Arbetslivsmuseernas samarbetsråd, hemsida kan man ladda hem en museikatalog med 351 museer. På Arbetets museums hemsida finns det möjlighet att söka efter Arbetslivsmuseer direkt i en databas.

www.arbetsam.com

www.arbetetsmuseum.se

Gemensam söktjänst

NAD, Nationell ArkivDatabas, och SVAR:s Digitala forskarsal utvecklade en gemensam söktjänst.

Målsättningen är att den nya söktjänsten ska bli den samlande punkten för Riksarkivets alla publika, digitala arkivresurser, där NAD:s nationella överblick över landets arkiv och arkivbildare integreras med SVAR:s breda utbud av digitaliserat arkivmaterial och digitala sökregister.

www.nad.ra.se

Uppdatera till Disgen 8.2c!

FamilySearch har startat en kanal på YouTube där man kan se olika program om släktforskning. Här kan nybörjare och barn få inspiration att börja släktforska och de redan bitna få tips på hur man kan berätta sin historia.

www.youtube.com/user/familysearch

Norrköping 2011

Släktfors kardagarna i Norrköping startade inofficiellt på fredagen med konferenser för ordförande, redaktörer och cirkelledare, denna gång med gemensamma föredrag på eftermiddagen. Sedan följde två dagar med Släktforskarförbundets riksstämma, stämmomiddag, släktfors karmässa och ett stort antal föredrag. Här följer flera sidor med vimmelbilder och sammanfattningar av föredrag som hölls under denna helg.

LOUIS DE GEER KONSERT & KONGRESS, I DET UNIKA Industrilandskapet i centrala Norrköping, inhyestes både mässa, riksstämma och föredrag. Ca 4100 personer besökte arrangemanget under lördag och söndag. Här kunde de besöka ett 60-tal utställare och lyssna på 23 officiella föredrag, utöver flera monterföredrag, bl.a. hos DIS.

Denna gång kunde man vid ankomst även hämta föredragsbiljetter för dagen. Detta gav i alla fall besökaren chansen att välja ett annat föredrag om första handsvalet redan var fullbokat. Men det var ändå en hel del upprörda röster bland besökarna. Biljetterna tog slut snabbt. Varför var t.ex. en sådan populär föredragshållare som Bodil Jönsson placerad i det minsta rummet? Kanske är det dags att börja med ett system där en andel av föredragsplatserna kan förhandsbokas eller en intresseanmälan lämnas?

Östergötlands landshövding, Elisabeth Nilsson, invigde officiellt Släktfors kardagarna 2011 på lördag förmiddag.

Festmiddagen hölls på lördagskvällen i Värmekyrkan, en kort promenad från mässhallen. Då Sveriges Släktforskarförbund firar sitt 25-årsjubileum i år ville man fira några hedersgäster som kallades upp på scenen – det var tidigare förbundsordförandena Ted Rosvall och Krister L:son Lagersvärd samt hedersledamot Carl-Gösta Gyllenswärd. Tidigare ordföranden Allan Grund kunde tyvärr inte medverka. Förbundet fick även mota några gåvor på sin bemärkelsedag, bl.a. 25 träd i Afrika från Föreningen DIS.

Victor Örnbergs hederspris gick i år till Urban Sikeborg, Sollentuna. I den långa motiveringen kan man bl.a. läsa att: *Såväl källkritik som utförlig källdokumentation går som en röd tråd genom Urban Sikeborgs släktforskning. Han är också en släktfors kare som gör sin forskning, och då inte bara resultat utan också sina källor, tillgängliga för andra forskare genom såväl tryckta publikationer (framförallt Släktfors karnas årsbok och Släkt och Hävd) som databaser.*

Hedersdiplom delades ut till Hilding Jacobsson från Uddevalla Släktfors kare, Börje Gustafsson från Kronobergs Genealogiska förening och Gunnar Jonsson från Värmlands Släktforskarförening.

Det nyinstittade priset Årets Eldsjäl delades ut till Kullabygdens Släktfors kare i Höganäs, genom Gunnar Persson, för deras kartläggning av Kullasläkten, Örjan Hedenberg från Järfälla för arbetet med Smedsläktsföreningens Smedskivan, och Anneli Andersson från Mellerud för sitt engagemang inom emigrantforskning.

Guldskivor tilldelades Anna-Lena Hultman och Carl Szabad för över 10 000 sålda exemplar av Sveriges Dödbok 5.

Efter att maten var uppäten och priserna utdelade underhöll Norrköpingsbandet Liverpool med Beatleslåtar.

Budkaveln överlämnades till DIS-Mitts ordförande Kurt Wikholm. Släktfors kardagarna 2012 kommer att hållas i Gävle, den 24–26 augusti, vilket sammanfaller med DIS-Mitts 20-årsjubileum.

Entré till Släktforskdagarna och kön till föredragsbiljetter.

Foto: Anna Linder

Mässhallen en trappa ner från entréplanet.

Foto: Anna Linder

Budkavlar med loggor från alla Släktforskdagarna.

Foto: Jan Nilsson

Tidigare förbundsordförandena Ted Rosvall och Krister L:son Lagersvård, hedersledamot Carl-Gösta Gyllenswärd samt nuvarande förbundsordförande Barbro Stålheim. Foto: Jan Nilsson

Årets tre Eldsjälar: Gunnar Persson, Anneli Andersson och Örjan Hedenberg.

Foto: Jan Nilsson

De tre mottagarna av Hedersdiplom: Hilding Jacobsson, Börje Gustafsson och Gunnar Jonsson.

Foto: Jan Nilsson

Örnbergspristagaren Urban Sikeborg.

Foto: Jan Nilsson

Carl Szabad och Anna-Lena Hultman med sina Guldsivor.

Middag i Värmekyrkan.

Foto: Jan Nilsson

Dis och Dis-Norge hade en stor gemensam monterplats.

A.L.

Norrköpingsbandet Liverpool avslutade kvällen.

Foto: Jan Nilsson

Dis och Dis-Norge hade en egen föreläsningssal i anslutning till Dis monterplats.

Foto: Jan Nilsson

Dis monterplats.

Foto: Jan Nilsson

Marie och Ragnhild skötte Dis kansli på mässan.

Foto: J. N.

Genetik och genealogi

Fredagseftermiddagen avslutades med gemensamma föredrag med DNA-anknytning. Vilken nytta kan en vanlig släktforskare ha av DNA-analyser?

OLOF CRONBERG INLEDER SITT FÖREDRAG MED ATT REDOVISA VILKA invändningar mot släktforskning man kan ha om man inte själv är släktforskare.

”Det lönar sig väl inte att släktforska eftersom allt finns på nätet, 10 % inte har den far de tror och ett DNA-test kan ge svar på allt nu för tiden.”

En kort historisk tillbakablick visar att man först 1956 upptäckte att människan har 46 kromosomer. Och år 2003 hade vi kartlagt hela arvsmassan. Människan har 22 par autosomala kromosomer och ett par könskromosomer. Du kan läsa mer om DNA i Diskulogen nr 80 och 89.

Olof delar med sig av sin nyfunna insikt om överkorsning. Det är inte så enkelt att man får en kromosomhalva av mamma och en kromosomhalva av pappa. Kromosomerna överkorsas under meiosen och barnet får därför en helt unik arvsmassa.

– Det är spännande att hela 99,9 % av DNA:t är identiskt för alla människor. 1,4 % av vårt DNA kodar för totalt 23 500 proteiner.

SNP

SNP:s är Snipps, ensamma nukleotidavvikelser i DNA:t. Det finns ca 10 miljoner olika sådana hos människan.

STR

STR är korta DNA-sekvenser som upprepas olika ofta hos olika personer (GAGAGAGAGA). Detta används i Y-

kromosomtest för att beräkna släktskap. Hur många upprepningar har du? De olika haplotyperna har likartad variation, antal upprepningar.

DNA-test

Som släktforskare är det viktigt att komma ihåg att man fångar en större del av släkträdets än enbart rakt nedstigande led då man genomför ett DNA-test. Y-kromosomen är t.ex. densamma även för farbror och bror etc.

Dagens DNA-test erbjuder tester för några begränsade delar, som svar på vilket förhistoriskt ursprung man har, testa släktskap med specifik person, följa X- och Y-kromosomens ursprung, undersöka mtDNA eller relativt släktskap.

Y-kromosomtester testar STR på 12–67 olika positioner på Y, beroende på testinstitut. Haplogrupp I, R1a och R1b är de vanligaste i Skandinavien.

Tanken om *Evas sju döttrar* introducerades 2001 av Bryan Sykes där mitokondrie-DNA delas in i sju haplogrupper.

Relativt släktskap

I dessa tester tittar man på 100 000 SNP spridda över alla vanliga kromosomer. Ju längre sträckor man har samma gener, desto närmare släkt. Längre än 5 cM (centimorgan) innebär släktskap. Föräldrar och barn delar 3 500 cM medan kusiner delar 500–1 000 cM.

Olof ser att DNA-test kan vara ett intressant komplement till vanlig släktforskning eftersom man kan se sina historiska rötter, testa hypoteser vid fall av

okända fäder samt verifiera resultat. Det kan även vara viktigt då man ser att allt fler sjukdomar har en ärftlig komponent.

10 % icke-faderskap är en myt

Olof hänvisar till DIS-Norges tidning *Slekt og Data* nr 2/2011 där en upplysande diskussion förs i detta ämne. Det ger en sammanfattning om hur stor andel felaktigt uppgivna fäder som finns i olika dokumentation:

- Rättsliga sammanhang: 30 % med fel far
- Vid frivilliga studier: 1,5 % med fel far
- Isländska undersökningar: 1,5 % med fel far.

– Att så många som 10 % av barnen skulle ha felaktig far är för högt. Det handlar snarare om 3–4 %, resonerar Olof.

Att inte den biologiska pappan uppges som barnafader växlar över tid och rum, det kan bero på kulturella, sociala och ekonomiska faktorer. Det är vanligare att fel far anges till det första barnet.

Med några avslutande ord manar Olof oss alla till eftertanke. Det finns etiska aspekter på det här med DNA-test. Det är viktigt med frivillighet och att man inte förblindas av DNA-tekniken. Det kostar 1 000–4 000 kr att göra ett DNA-test.

– DNA-testen är här för att stanna och utvecklingen går snabbt framåt. Det är ett bra komplement vid forskning av fel eller okänd far, men släktforskning kommer att behövas även i framtiden.

**Beställ på
www.ancestry.se**

Per-Olof Stenbäcken
medlem 2064

Gunilla Kassberg
medlem 20271

Frågor

Vilket släktforskningsprogram använder du? Vilka är de bästa programfunktionerna?

Jag har använt DISGEN i 15-16 år.
Jag tycker att kopplingen till DISBYT är perfekt.

Jag använder mig av släktforskningsprogrammet DISGEN.

Vilka andra fritidsintressen har du? Rekommendera en bra bok. Vilken är din favoritmat och vilka resmål är intressanta?

Jag föredrar vanlig husmanskost, men en fin entrecote med bearnaise och stekta kantareller duger också.

Mina intressen är bland annat familjen, släktforskning, fritidshuset och litteratur.

En bra bok är *Det går an* av Carl Jonas Love Almqvist. Den ger en bild av vanliga människors liv i mitten av 1800-talet. Musik jag gärna lyssnar till är Elvis, Dixieland, Irish Rovers och Stone Carpet (ett lokalt band). Jag reser helst till USA och framför allt till delstaten Massachusetts. Jag tycker bäst om vår och försommar.

Var i Sverige finns din släkt? Har du andra intressanta släktforskningsresultat att berätta för oss om? Har du kört fast eller har något annat problem med någon släktgren?

Jag har de flesta rötter i södra Älvsborg, mest i Mark och Kind härad, men hamnar genom min morfar i Västernorrland, framförallt i Ramsele med omnejd. Jag härstammar på båda mina föräldrars sidor från Per Hård af Torestorp. En adelsman som kom till Örby socken på 1760-talet som sergeant. Hans änka Barbro Elisabeth von Wallwitz, vars mor var Metta Christina Gyllenhaal, gifte sig med en torpare i Örby och levde i ytterligare 18 år. Jag försöker följa deras ättlingar fram till idag. Det har hittills blivit några tusen namn.

Jag använder ArkivDigital, Genline och SVAR som hjälpmedel i mitt sökande efter material. Jag håller just nu på att söka efter bouppteckningar m.m. i domstolsarkiven.

Just nu håller jag på att avsluta två projekt. Dels en tredje bok om rotar i Örby socken, där vi försöker hitta alla personer som bott på gårdar, torp och backstugor. Dels registrering av födda, vigda och döda i Marks Härad fram till 1920. Återstår snart endast en socken.

Mina rötter har jag till största delen i Västergötland och Norrbotten. Jag är engagerad i Dis-Nord sedan föreningen bildades 2004 och är numera styrelseledamot. Jag hjälper även intresserade att komma igång med sin släktforskning och användning av DISGEN.

Jag har genom släktforskning hittat sysslingar i USA, som vi numera har kontakt med varje vecka genom mail och facebook. Hustrun och jag var över och hälsade på senast i julas, då ett försök till att fira svensk jul gjordes. Mycket lyckat.

Under sommaren hjälpte jag en kvinna från Kanada att finna sina levande släktingar här i Sverige och det hela slutade med en släkträff i Umeå.

Per-Olof Stenbäcken, 68 år, bor i Kinna. Han är numera pensionär. Han har släktforskat i 23 år och varit medlem i Dis sedan 1993.

Gunilla Kassberg, 64 år, bor i Boden. Hon har släktforskat i 16 år och varit medlem i Dis sedan 2001.

Landsarkivet i Uppsala, Husby kyrkoarkiv, Dalarnas län (SE/ULA/10414), F:3b Död- och begravningsbok 1762-1775, 8 januari 1765.

Arkivinstitution

Arkivbildarens referenskod i NAD

Hänvisning till var uppgiften finns

Källhänvisning

MICHAEL LUNDHOLM, NATIONALEKONOM OCH FORSKARE, BERÄTTAR OM HUR MAN gör en bra källhänvisning. Han är själv släktforskare men har lärt sig bra källhänvisningsrutiner genom sitt yrke som forskare vid Stockholms Universitet.

Forskning med kvalitet innebär att resultatet är kontrollerbart och reproducerbart. Lita därför inte på uppgifter enbart för att de kommer från en auktoritet, det måste finnas en bra källhänvisning också.

– När påståenden kan kontrolleras mot angivna källor kan de också kritiseras och felaktigheter korrigeras, säger Michael.

Reaktioner

– Många släktforskare reagerar starkt när jag visar hur detaljrik jag tycker man ska ha sin källhänvisning. Men om man inte vill ha en ordentlig källhänvisning, som nästan garanterar att allt är sanning, varför håller man då på med släktforskning? Vill man inte att allt ska vara korrekt och sant? undrar Michael.

Med en noggrann källhänvisning underlättar man även för sig själv när man ska kontrollera sina egna resultat.

Vanlig och farlig metod

Många använder enbart en bokstav som källhänvisning. Nämligen *F* för födelsebok, *D* för dödbok och *V* för vigselbok. Michael anser att man endast kan använda denna metod vid presentationer.

– Metoden förutsätter i praktiken att födelsen finns registrerad på förväntad plats i födelseboken etc. för den aktuella socknen, säger Michael.

Metoden skapar genast problem om källan inte är den förväntade. Om man t.ex. hämtat mammans ålder, och därmed födelseår, från dotterns födelsebok blir ett enkelt *F* som källhänvisning missvisande. Det är ju inte ur mammans födelsebok uppgiften hämtats, utan ur dotterns.

Fullständig information viktigt

De olika distributörerna har olika beteckningar för samma källor, både bokstavs-kombinationer och årtalsintervall varierar. Detta innebär att det är mycket viktigt att ange arkivinstitution samt att inkludera årtalen i arkivhandlingsnamnet. Det finns officiella förkortningar för varje arkivinstitution vilka med fördel kan användas.

Michael visar exempel på tre kortfattade källhänvisningar som pekar på samma uppslag i samma husförhörlängd:

- Hedemora AI:7b fol. 3.
- Hedemora AI:6b fol. 3.
- Hedemora AI:13 fol. 3.

Han visar även dessa två källhänvisningar som *inte* pekar på samma uppslag i husförhörlängden:

- Hedemora AI:6b 1742-1760 sid. 21.
- Hedemora AI:6b 1744-1758 fol. 21.

Det är enbart en fullständig källhänvisning som här kan visa oss vilka källor det egentligen gäller. Enligt första exemplet:

- ULA, Hedemora kyrkoarkiv (SE/ULA/10588) AI:7b 1744-1758 fol. 3.
- SVAR, Hedemora (SE/SVAR/ULA-133200023) AI:6b 1744-1758 fol. 3.
- Genline/Ancestry, Hedemora AI:13 1744-1758 fol. 3.

Den nationella arkivdatabas

För konsekvens i källhänvisningen bör all källnamnsinformation hämtas från NAD, www.nad.ra.se. Då spelar det ingen roll att arkivbildarna har olika namn för samma källa eller ändrar sina arkivförteckningar då och då. Informationen i NAD är oftast uppdaterad.

Ju mer information som tas med, desto lättare är det att hitta källan, även då arkiven har förändrats.

Digitala distributörer

Distributörernas egna id-nummer är inte tillräckliga som källhänvisningar, bara som kompletterande uppgifter. Andra släktforskare kanske inte har tillgång till samma distributör som du och kan därför inte kontrollera källan. Att andra kontrollerar dina källor är bara bra. Det blir en kvalitetskontroll av ditt arbete. Om de påpekar några felaktigheter har du möjlighet att rätta dem och därmed förbättra dina släktforskningsresultat. Du kanske även lär dig något.

– Jag vill väcka er uppmärksamhet. Jag vill att ni härnäst blir lite mer ambitiösa med er släktforskning, avslutar Michael.

Bodil Jönsson

När horisonten flyttar sig

BODIL JÖNSSON, PROFESSOR EMERITA, PRATAR OM HUR DET ÄR ATT bli gammal i vår tid.

– Jag har redan, vid snart 69 års ålder, insett att livet är kort. Man hinner inte göra så mycket eller träffa så många människor som man skulle vilja. Den enda genvägen jag har hittat är genom skönlitteraturen. Där kan man träffa många människor och uppleva många olika saker, säger Bodil.

Bodil trodde länge att människor hade årsringar, precis som träden. Det var först när hon var 8–10 år som hon insåg att så inte var fallet. Men nu tycker hon faktiskt att det är ett utmärkt sätt att beskriva en människas livserfarenhet på. Man är alla åldrar man upplevt. Både 5-, 10-, 20-, 30- och 40-åringen lever kvar inom oss, som årsringar, när vi blir äldre. Om än något modifierade eftersom alla tar färg av sin samtid.

Vi blir bara äldre

Hälften av de barn som föds nu i västvärlden förväntas leva i över 100 år. Nu kan 3–4 generationer leva samtidigt, men det kommer att bli allt vanligare med 4–5 generationer som lever samtidigt. Dagens 75-åring är som en 65-åring i föregående generation.

Tidigare illustrerades ålderstrappan av en kulle där det gick utför efter 50 år. Nu kan man prata om en trappa som bara fortsätter uppåt mot nya äventyr.

Efterkrigsgenerationen

Bodils generation var den första som växte upp med bra mat, bra utbildning, med

möjlighet till resor etc. vilket har en positiv inverkan på hälsan även när man åldras.

Bodil tycker att det är mycket intressant att studera SCB:s ålderspyramider och se förändringar över tid. Tidigare var den pyramidformad, men nu börjar den alltmer att likna ett hus, en rektangel, med många åldringar på toppen.

Vad ska man göra under ålderdomen, tiden efter pensioneringen, som kan vara så länge som upp till en tredjedel av ens liv?

– Vår generation fick vara de första tonåringarna. Ingen visste hur man skulle göra utan vi fick lära varandra. Nu måste vi lära varandra att bli gamla, säger Bodil.

Befolkningen blir allt äldre, men man kan fortsätta vara en aktiv del av samhället högre upp i åldrarna tack vare bra tekniska hjälpmedel och medicinsk utveckling.

– Om man inte har insett att man blivit gammal brukar man bli påmind om det, om inte förr, så på klassåterträffar – vilka är alla dessa gamla tanter och gubbar?

Minnet

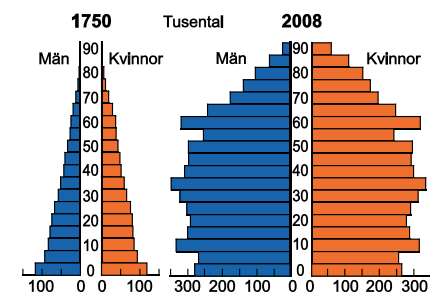
Många kanske oroar sig över minnet när de blir äldre. Man vill ju inte "gå i barn-dom". Bodil poängterar att det faktiskt inte är dementa. Det är även uppmuntrande att forskningen nu visat att vi får nya hjärnceller genom hela livet, de utvecklas olika beroende på vad vi gör och använder dem till. Gamla glömmor kanske en del detaljer, men kan ändå lära sig annat bra.

– Nu måste bara äldrepedagogiken utvecklas. Just nu verkar det livslånga lärandet enbart gälla fram till pensionen, säger Bodil.

Ålderdomen

Bodil har funderat på förändringar över tid t.ex. hur olika förutsättningar i livet hon, hennes mor och mormor haft. Hon tipsade oss alla att läsa boken *Ålderdomen* (1976) av Simone de Beauvoir för att få insikt i vilka stora skillnader det är mellan hur det var att vara gammal på 1970-talet och hur det är att vara gammal nu.

Bodil har nyss startat bloggen *I en nygammal tid*, www.bodiljonsson.se/blog, där man bl.a. kan diskutera livet som äldre.

Källa: SCB

Släktforskning på Island

STEINGRÍMUR JÓNSSON, CAND. MAG. I HISTORIA OCH CHEFSBIBLIOTEKARIE VID Campus Norrköping, berättade om släktforskning på Island. Island är ett paradiset för släktforskare eftersom det är en ö med begränsad befolkning, väldokumenterad historia, majoriteten behåller sitt efternamn genom hela livet och läskunskapen har länge varit hög.

År 870–930 Befolkningstiden

I dagens isländska samhälle finns en förhållandevis stor andel rödhåriga personer, något som sannolikt beror på att många av männen som först bosatte sig på Island tog sig vackra fruor från Irland. Befolkningsmängden låg på 60 000 personer, det mesta landet kunde försörja.

Befolkningsmängd

Befolkningsmängden år 930–1850 var 35 000–55 000. År 1901 var befolkningsmängden nästan 80 000 för att 2011 ha ökat till över 300 000.

I slutet av 1800-talet emigrerade många och befolkningsökningen avbröts abrupt.

Islands Nationalarkivs Folketellingsdatabase » Personer

Personer | Statistik | Information | Vejledning

Enkel søgning | Avanceret søgning | Vis 10 resultater per side

Steingrímur Jónsson 1703, 1835, 1840, 1845, 1

1703 1835 1840 1845 1850 1860 1870 1880 1890 1901 1910

Registration af Folketallet 1910 er ikke færdigt. Folketællingernes tekst er gengivet bogstavvis. ? betyder at bogstav(er) ikke var kendt.

Søg avanceret i folketællingen 1910

Navn	Stilling i husstanden	Gårdhus	Køn	Egteskab	Fødselsdato	Sogn	Syssel
Guðfríða Heiðadóttir	kona hant	Steingrímur Jónsson	Kona	Gift(ur)	21 sept. 1852	Hafnarfjardarsókn	Hafnarfjörður
Guðjón Jónsson	sonur hjónanna Jóns og Guðfríðu	Steingrímur Jónsson	Karl	Ogift(ur)	23 okt. 1905	Hafnarfjardarsókn	Hafnarfjörður
Guðmundur Á. Jónsson	sonur þeirra	Steingrímur Jónsson	Karl	Ogift(ur)	3 jan. 1896	Hafnarfjardarsókn	Hafnarfjörður
Jón Jónsson	húsbóndi	Steingrímur Jónsson	Karl	Gift(ur)	28. sept. 1846	Hafnarfjardarsókn	Hafnarfjörður
Jón Steingrímsson	sonur þeirra	Steingrímur Jónsson	Karl	Ogift(ur)	7 júl. 1903	Hafnarfjardarsókn	Hafnarfjörður
Jóna Kristjánsdóttir	kona hant	Steingrímur	Kona	Gift(ur)	15 nóv. 1878	Hafnarfjardarsókn	Hafnarfjörður

Reykjavík hade 307 invånare år 1801. 1901 var de drygt 6 600 för att 2011 vara ca 130 000. Numera bor 65 % av befolkningen i eller i utkanten av Reykjavík. De flesta nutida islänningar är födda i Reykjavík.

Islänningar

Totalt har det funnits 1,5–1,8 miljoner islänningar genom alla tider. Det är inte så många att leta bland då man släktforskar.

– Män är söner till sin far och kvinnor är döttrar till sin far, ingen byter efternamn vid giftermål. Det vore mycket konstigt om min fru helt plötsligt skulle bli en son till min far på grund av att hon gifte sig med mig, säger Steingrímur.

En del islänningar kan ha släktnamn om de t.ex. har dansk släkt. Islänningar är mycket intresserade av sin släkt.

Manntal

På Island gjordes den första heltäckande folkräkningen, där 40 000–50 000 namn finns registrerade, år 1703. Det finns även manntal för 1801, 1816 och 1846. Man kan enkelt söka i databasen på internet, www.manntal.is.

Andra arkivkällor

Genom folkbokföring och senmedeltida arvstvister kan man hitta en del släktingar. Kyrkoböcker börjar föras sporadiskt

Foto: © Shutterstock/nalen

under 1600-talet. Under 1700-talet och framåt finns det kyrkoböcker, men det finns tyvärr stora luckor i materialet. Detta beror till stor del på att allt fler hus byggdes av trä vilket gjorde att många prästgårdar, som förvarade kyrkoböcker, brann ner i slutet av 1800-talet.

Yrkesmatriklar

I nästan 100 år var det populärt att ge ut yrkesmatriklar med t.ex. präster, doktorer och civilingenjörer. Vid en tidpunkt uppstod dock stora tvister eftersom en redaktör, som var läkare, ville publicera namn på de biologiska föräldrarna till alla som var adopterade. Lösningen blev till slut att tomma klamrar trycktes i stället för namnen. Luckorna är olika stora vilket kanske kan ge en ledtråd till föräldrarnas namn. Steingrímur kunde t.ex. visa att några syskon hade olika stora

luckor angivna som fader, vilket borde innebära att de hade olika fäder.

Landnámabók/ Landnamsboken

Landnamsboken, från 1100–1200-talet, handlar om och berättar om vilka personer som bosatte sig var. Det kan vara möjligt att låna boken på biblioteket.

Íslendingasögur/ Islänningasagor

Islänningasagor innehåller släktberättelser från tiden 1220–1350. Även denna bok kan vara möjlig att låna på biblioteket.

Íslendingabók/ Islänningaboken

Islänningaboken som först utgavs år 1125 finns nu på internet, www.islendingabok.is, och är en heltäckande databas över en hel nation. 95 % av invånarna finns med. Det finns totalt 750 000 poster varav 300 000 födda under 1900-talet.

Man kan söka på andra namn i databasen och genast få se om och hur man är släkt. Det krävs inloggning, vilket alla boende på Island kan få.

Databasen har även kopplats till en DNA-databas. Man har bl.a. tittat på mitokondrie-DNA och sett att islänningarna hör till haplogrupp C1, samma som indianer, med en gemensam anmoder på 1470-talet. Hennes mor föddes 1420 och hade ett isländskt namn. Härstämde hon från vikingatid eller från Columbus tid? Var hon av indiansläkt eller isländsk släkt? Forskarna försöker ta reda på det.

Databasen bygger på offentliga handlingar, så alla måste vara med. Till medverkan i DNA-databasen kan man däremot tacka nej. Men om resten av familjen är med håller man ju inte så mycket om sig själv hemligt.

Fader okänd

ELISABETH REUTERSWÄRD, FIL. DR. I HISTORIA OCH F.D. I:E landsarkivarie vid Landsarkivet i Lund, berättade om hur man kan identifiera okända fäder. Det är inte omöjligt att hitta dem. Några specifika händelser eller regler som ger oss möjlighet att hitta en okänd far är:

- Dop
- Föräldrarnas ansvar (kyrkoböcker-nas tillägg)
- Sociala myndigheter (barnavårdsman)
- Äktenskapslöften som brutits (domkapitlet)
- Brott mot Guds bud
- Försörjningskrav (1650 och framåt)
- Faderskapserkännande (domstol, bilagor [H3] till dopboken)

1650–1750: Enkel forskning

Kyrkan var stark tillsammans med staten under denna tid. Båda föräldrarna skulle stå till svars. Barnmorskan skulle förhöra mamman, särskilt då förlossningssmärtan var som värst, för att få fram barnafaderns namn.

Det fanns stora klasskillnader under 1700-talet. Adelns och kungligheters handlingar kunde inte ifrågasättas, det var brottsligt. Därför pekades de heller inte ut som föräldrar till oäkta barn. 1749 föddes 1200 barn utom äktenskapet.

1778–1810: Svårare forskning

Gustav III:s barnmordsplakat skulle hindra att så många barn lämnades att dö. Nu behövde man inte längre oro sig för försörjningsfrågan. Kvinnan kunde registreras på främmande ort som okänd mor, vilket rika kvinnor ofta utnyttjade. Många åkte till och med utomlands un-

der 1800-talet. Modern fick inte längre pressas på barnafaderns namn. Från år 1779 ökar antalet okända fäder rejält.

1810–1863: Män mer osynliga

Nu skulle ingen mor med okänd barnafader ställas inför rätta förrän hon fött tre barn utom äktenskapet. I arkiven går det att se om mannen svikit i försörjning av barnet eller inte hållit äktenskapslöfte. Om kvinnan vinner faderskapsprocessen får barnet arvsrätt. Om kvinnan vägrar gifta sig slipper mannen betala underhåll.

1864–1917: Usel period

Under perioden 1864–1917 är nästan den enda chansen att hitta information om någon okänd fader om mannen inte har betalat underhåll.

1918–

Barnavårds mannen och socialförvaltningen skulle förhöra kvinnan och försöka få fram vem barnafadern var.

Barnavårdsmannaakten kom 1918. Det kan vara intressant att läsa dessa dokument som upprättades för alla barn som föddes av en ogift mor, även om fadern inte är okänd. Här finns information om bl.a. föräldrarnas inkomst och leverne. Akten har uppdaterats ända fram till barnets första inkomst. Dokumentet finns i den kommun där barnavårdsmannaskapet upphörde. Sådan information finns numera hos socialförvaltningen.

Dokument

Andra dokument där barnafaderns namn kan visa sig är i Absolutionslängden (serie G) som oftast återfinns i födelseboken.

Detta om även mannen blivit straffad. Du hittar Absolutionslängden enklast genom att söka i arkivförteckningarna.

Det finns en chans att finna barnafaderns namn i olika domstolshandlingar, främst bland civilmål, som stämningslista i C- eller D-serien, eller skilsmässhandlingar och domkapitlets register över äktenskapsmål. Även saköreslängden innan 1864, i slutet av dombok eller efter varje ting, kan innehålla intressant information.

Arv

- Före 1866 hade oäkta barn ingen arvsrätt.
- 1867 hade oäkta barn arvsrätt efter modern om hon tagit upp dem som arvingar.
- 1928 hade oäkta barn arvsrätt efter fadern endast om han tagit upp dem som arvingar.
- Från 1970 ärver alla barn sina föräldrar.

En rik man kanske inte erkände faderskapet men någon gång gav en generös gåva i stället. Därför kan det vara intressant att kontrollera gåvor, t.ex. titta på lagfarter.

– Ge inte upp innan ni provat allt! avslutade Elisabeth.

Lästips

Fader okänd av Elisabeth Reuterswärd.

Bukowskis
Allers förlag Handelsbanken

Invandrarna byggde Sverige

FÖRFATTAREN ANDERS JOHNSON
BERÄTTAR OM VILKEN VIKTIG ROLL
INVANDRARE alltid har spelat i
svensk historia.

– Det är intressant att veta att rasism började dyka upp först mot slutet av 1800-talet. Under 1500–1800-talet var det mer laddat om man var lutheran eller inte. Nationalitet var inte så noga. Många olika språk talades i landet, och tyska var det sammanhållande. Det fanns ett intressebaserat motstånd till invandring, man ville helt enkelt inte få konkurrens i sitt yrke. Men ingen rasism, säger Anders.

Invandrare har i alla tider spelat stor roll för Sveriges utveckling. Invandrarna hade ofta kompetens, kontakter, kapital och kreativitet.

De första dokumenterade invandrarna kom år 995. Det var de brittiska mynttillverkare som reste till Sverige när Olof Skötkonung skulle börja präga mynt i Sigtuna. De skapade mynten i både Sverige, Norge och Danmark. Alla mynten hade den brittiske kungens avbild på ena sidan.

De olika epokerna

Vid olika tidpunkter i Sveriges historia har invandrarna kommit från olika länder med olika specifika kunskaper vilket man fortfarande kan se spår av, t.ex. i vårt språk.

Under den *katolska kyrkans tid* (1000–1250) byggdes många kloster och kate-

draler i Sverige. Med dessa byggen introducerades många nymodigheter som t.ex. tegel, vattendrivna hjul och nya växter.

Under *Hansans tid* (1250–1500) dominerade handeln. Det fanns många tyskar i Visby, Kalmar och Stockholm. De inspirerade stadsväsende, handel, bergsbruk och fiske. Många tyska ord började användas i Sverige, bl.a. betala, handel, mynt, ränta och räkenskap.

Under *Gustav Vasas tid* (1500-talet), när nationalstaten växte fram och reformationen genomfördes, skedde en stor expertinvandring av tyskar. Man fokuserade på bergsbruk, metallindustri och handel.

Under *Stormaktstiden* (1600-talet) talades många olika språk i Sverige. Många nederländare kom till Sverige och sysslade med bergsbruk, metallindustri och handel.

– Tyskarna var egentligen viktigare för Sverige, och de var fler än valloner, ändå är det valloner som man pratar om och är stolt över att vara släkt med. Men kom ihåg att två tredjedelar av alla valloner var träarbetare. Inte många var firade smeder, vilket många verkar tro.

De nederländska invandrarna har gett oss ord som stiltje, talja, svaja, koj, matros och slagsida.

Under *Britternas tid* (1700-talet) infördes religionsfrihet för kalvinister 1742, katoliker 1781 och judar 1782. Det var en hel del stridigheter i Storbritannien

vilket gjorde att affärsmän kom över till Sverige i stället, t.ex. Carnegie och Grill. Britterna bosatte sig främst i Stockholm, Göteborg och Norrköping.

Det var många skottar som kom hit, inte engelsmän. Det svenska Ostindiska kompaniet startades bland annat av skotten Colin Campbell.

Invandrarnas företag

Kronan bestämmer invandringen och efter Bernadotte var det slut på elitinvandring. Under 1800-talet var invandringen också stor, men nu kom man från många olika länder och var allt från lärningar till experter.

– När Victoria och Daniels barn övertar tronen blir det den första svenska regenten med båda föräldrarna födda i Sverige, säger Anders.

Anders belyser invandrarnas viktiga roll i samhället genom att avsluta föredraget med att, mycket effektivt, visa upp en mängd olika produkter, en efter en, producerade av företag som invandrare startat i Sverige. Exempelvis Expressen som startades av en finländare, Kalles Kaviar som produceras av Abba som har en norsk grundare, Slotts senap som startades av en tysk och Zeta som grundats av en indier.

Lästips

Garpar, gipskatter och svartskallar – Invandrarna som byggde Sverige av Anders Johnson.

Gravstensinventeringen

Släktforskarförbundets gravstensinventering har hållit på i 32 år och resulterat i 62 000 blanketter med inventerade gravar. Informationen på dessa blanketter håller på att läggas in i en databas och nu är det snart dags att lägga ut allt digitaliserat material på Nättidningen Rötter, www.genealogi.se. Det kommer att vara gratis och öppet för alla. Förhoppningen är att en betaversion kommer att finnas ute i oktober.

Det kommer alltid att finnas en länk till en skannad bild av den ursprungliga blanketten. Där kan det ofta finnas mer

information, intressant för en släktforskare. De yngre gravstensinventeringarna innehåller även bilder av gravstenarna.

Det finns ingen officiell lista över alla kyrkogårdar i Sverige. Detta hoppas man kunna åstadkomma med hjälp av alla medlemmar.

I framtiden ska gravstensinventeringen kunna göras med hjälp av Smartphones. Man knappar in uppgifterna direkt i telefonen och fotograferar med hjälp av den. Man får då även med GPS-koordinater som gör att man enkelt kan koppla informationen till en karta etc.

Föremål berättar

Leif Jacobsson från Sveriges radio P4 Sörmland vill inspirera alla att börja dokumentera sin egen historia.

– Det kan vara mycket jobbigt att komma igång om man har ambitionen att skriva sina memoarer. Börja därför bara med att skriva ner kortare minnesbilder. Det är inte så jobbigt så det är större sannolikhet att det verkligen blir av, säger Leif.

Då bilder, melodier, ljud och dofter ofta väcker minnen till liv kan man an-

vända dem för att sätta igång tankeprocessen. Då man skriver sin egen historia bör man även skriva om samtiden för att läsaren ska förstå ens handlingar. Detta gäller även då man skriver om äldre släktingar.

– Anteckna inte bara namn på personer i fotografier, skriv även ner släktföremålens historia. Om det inte går att skriva direkt på föremålet kan man t.ex. göra en tavla att hänga bredvid föremålet i fråga.

Den öppna handen

Astrid Carlsson

Format: 150 x 210 mm

Antal sidor: 311

Förlagstryckeriet Vitterleken

ISBN: 9789186249380

"I utkanten av åhörarskaran stod en ung flicka med en ljus, tjock fläta, som hängde ner på ryggen. Runt axlarna hade hon en sjal. Torkel blev stående och bara tittade. Det var den vackraste varelse han någonsin hade sett!"

"Möt människorna i några socknar i Marks härad i Sjuhäradsbygden i denna berättelse. Den har verklighetsbakgrund och utspelar sig från 1819 till 1935. När berättelsen tar sin början har bonden Torkel nyss blivit änkeman och letar efter en piga till barnen. På Skållared marten möter han den sjuttonåriga Catharina..."

I den första halvan av boken lyckas författaren verkligen berätta en historia där man kommer nära människorna och deras vedermödor. Denna del kan verka som inspiration för andra släktforskare som vill skriva om sin släkt.

Men när man börjar komma in på mer närliggande händelser, saker som skett under 1900-talet och som författaren har ett närmare förhållande till, försvinner känslan mer och mer. I slutet av boken känns det alltmer som om många lösryckta minnen har pressats in utan att de passar tillsammans. Kanske är det enklare att skriva en bra roman om personer man inte vet så mycket om, än t.ex. om sina mor- och farföräldrar som man känner på ett helt annat sätt?

Boken är tryckt i stor stil och därför lättläst för alla.

Börja forska kring ditt hus och din bygd

Kjell Andersson, Per Clemensson

Format: 195 x 235 mm

Antal sidor: 144

Natur & Kultur

ISBN: 9789127129481

"Varje hus har sin historia. Det byggdes en gång. Det har bebotts av många familjer, ofta genom generationer och ibland århundraden. Känslan för huset och hembygden kan vara stark. Eller så är man nyinflyttad på orten och undrar vilka som tidigare bott i huset? Den här boken kartlägger husens och bebyggelsens historia. Så att nya människor i husen får en historia.

På samma sätt som vi kan forska kring människorna genom släktforskning, kan vi leta efter fakta om husen. Det finns massor av uppgifter om hus och bebyggelse i arkiven, biblioteken och databaserna. Boken berättar om hur man söker fakta kring villan och sommarstället, torpet, gården och andra hus. Stadens hus och fastigheter behandlas också. Exempel finns från olika delar av landet. Byn, bygden och socknen ger ett större sammanhang. Många källor, offentliga handlingar, kartor och myndigheter kan sökas på nätet."

Det kan vara svårt att hitta avbildningar av vanliga byggnader från äldre tid, men genom att läsa skattdögningsprotokoll, syneprotokoll, skifteshandlingar, skifteskartor, bouppteckningar, brandförsäkringshandlingar och andra arkivhandlingar kan man ändå få en ganska bra föreställning av hur byggnaden såg ut.

Ett annat tips för att hitta bilder på byggnader är att många av de otaliga vykorterna som givits ut från hela Sverige finns arkiverade på Kungliga Biblioteket. Här kan man även beställa kopior.

För att underlätta för läsaren är boken indelad i kapitel om hur man hittar information för en specifik byggnadstyp (villan och sommarstället, gården, torpet, stadens hus och fastigheter, byn, bygden och socknen samt övrig bebyggelse).

Boken innehåller många illustrativa exempel på de olika arkivhandlingarna och vad man kan utläsa av dem. Kanske hade man kunnat önska en liten källsammanfattning i slutet av varje kapitel. I övrigt en bok med mycket intressant information för en släktforskare.

Guide 2.0 of August 16, 2018.

GUIDE FOR FINDING ST. BARTHELEMY IN SWEDEN.

Tables of contents for surveys and collections concerning the former Swedish island of St. Barthélemy in the Swedish National Archives [Riksarkivet] and elsewhere in Sweden.

I. Erik Noberg's survey. II. Ingegerd Hildebrand's list of sources and references. III. Sten Simonsson's collection. IV. Rolf and Florence Lamborn's collection. V. Jan Arvid Hellström's survey. VI. Results from the twinning of Pitca and St. Barthélemy.

...and this document is to create an aid for all visiting foreign friends of the former ... who do not read Swedish themselves, by placing at their ... but also translating for them into English ... [the Swedish ...]

St. Barthélemyssällskapet

Välkommen till S:t Barthélemyssällskapet

Samuel Fahlberg, bl.a. lantmätare på St. Barth, ritade år 1800 en karta över St. Barth. Man kan fortfarande se likheter mellan kartan och hur ön ser ut i dag.
(klicka på kartan för en stor bild)

"Sällskapets ändamål är att verka för tillvaratagandet och vård av svenskminnen på St. Barth och av i Västindien och i Sverige befintliga arkivalier och föremål med anknytning till öns svenska tid (1784-1878), att främja forskning rörande svenskiden på St. Barth och därmed sammanhängande frågor samt att främja kontakten mellan St. Barth och Sverige"

Saint Barthélemy

Gustaf III hade en dröm om en svenskö i Västindien. Han hade tänkt sig en frodigare plats, men fick nöja sig med Saint Barthélemy. "Det är åtminstone någontans att sätta flaggan", menade han. Sverige tog över styret 1784, och 1785 kom de första svenskarna till ön.

Svenskarna byggde upp vägnätet på ön och grundade staden Gustavia. Tack vare att det var en neutral transithamn användes den flitigt. 1805-1820 gav Saint Barthélemy ett handelsöverskott på över 4 miljoner daler.

År 1800 var Gustavia på Saint Barthélemy Sveriges femte största stad. Men snart började nya hamnar konkurrera med Gustavia. Sjukdom och torka gjorde inte situationen bättre. 1852 kom dräpslaget då halva staden brann ner (133 hus). Saint Barthélemy blev en fattig ö och Frankrike köpte tillbaka den i mars 1878.

Som mest bodde det ett par hundra svenskar på ön. Inga svenskättlingar från denna tid finns dock kvar. Flera

svenskar är begravda på de olika kyrkogårdarna som finns på ön. Givetvis är de flesta begravda på Svenska kyrkogården men man kan även hitta svenskar på den katolska kyrkogården från 1820 i Lorient, samt på den anglikanska begravningsplatsen.

I Sveriges strävan efter att styra över en frodigare ö i Västindien lyckades man rekvirera Guadeloupe. Under ca ett år ägde Sverige både Saint Barthélemy och Guadeloupe. 1814 återlämnades Guadeloupe till Frankrike vilket betalades genom en personlig gåva till kungen. Den svenska kungafamiljen har därför mottagit så kallad Guadelouperänta ända fram till 1983.

Mer information om både ön och släktforskning på ön, finns på S:t Barthélemyssällskapets hemsida:

www.stbarthsallskapet.com.

Inspirerade medlemmar

Dagens spalt tillägnas ett brev från en läsare som inspirerades av förra Macspalten. Men först en beskrivning från Macfadder Macnilla angående barnstatus.

ÖVRE MENYRADEN VÄLJ *REUNION* > *INSTÄLLNINGAR* OCH KLICKA PÅ *Barnstatus*. Här kan du skriva in vilken status barnet har i familjen, bestämma vilken färg det ska ha samt markera känsliga fakta.

- Om du vill göra en ny status klickar du på *Ny status*. Skriv in t.ex. tvilling, dog som barn och bestäm färg.
- Ta bort barnstatus genom att markera den barnstatus du vill ta bort. Klicka sedan på *Radera status* och den tas bort.
- Lägg till barnstatus på barn genom att gå till *Redigera* i övre menyraden. Klicka på *Barn* (alternativt snabbkommando E). Under *Status* väljer du vilken status barnet ska ha.

MACNILLA

Nedan följer några funderingar inspirerade av Macspalten i Diskulogen nr 93.

Släkttavla i tabellform

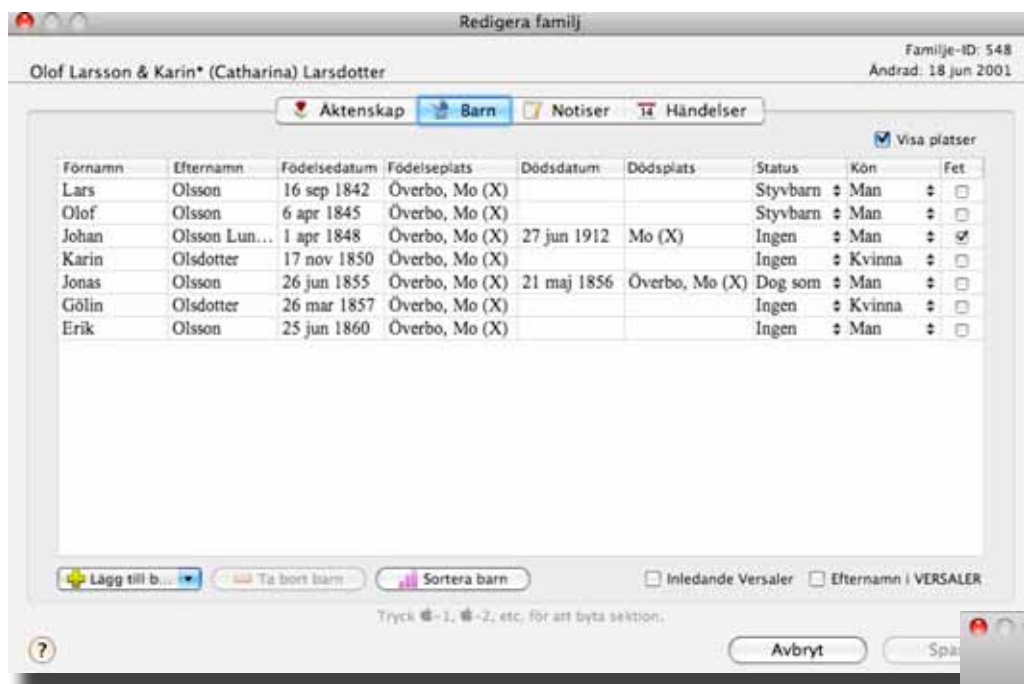
1. Öppna önskad familjefil i Reunion 9.
2. Klicka fram den person i filen, vars ättlingar du vill följa.
3. I menyraden, välj *Skapa* > *Släkttavla i tabellform*. *Släkttavla i tabellform* är alltså egentligen en tabellarisk ättlingslista som inkluderar partners och vissa klickbara utvecklingar i sidled (och vissa möjliga tillägg enligt punkt 5).
4. Välj antal generationer.
5. Inkludera *Källor*, *Föredragna bilder* eller *Webbmediasida* i enlighet med ättlingslistans syfte och adressater.
6. Välj layout, t.ex. *Standard*. För att förbättra läsbarheten av ättlingslistan: under *Layout* välj *Definiera layouter*, i vänsterkolumnen markera *Händelseformat* och kryssa i *Sätt platser på egen rad*.
7. Välj *Destination* > *Webbmapp*.
8. Välj *Webbalternativ*: t.ex. *Default*.
9. Klicka på *Spara* och välj plats att spara ättlingslistan på. Mappen *Rapport* sparas automatiskt på den platsen.

När jag öppnar htm-filen i mappen *Rapport* finns under *Innehåll* rubriken *Förstasida* som jag klickar på och kommer direkt till personen under punkt 2 ovan.

Man vill väl sprida sina forskningsresultat i första hand till sina släktingar och man vill göra det på ett sätt som är tekniskt lättillgängligt (t.ex. via webbläsare). Själva innehållet bör naturligtvis också vara hyggligt lätt och intuitivt att ta till sig. För en sådan heterogen målgrupp som den ovannämnda kan en hake vara svårigheten att orientera sig t.ex. i olika typer av generationshierarkier som används i släktsammanhang.

Jag har inte tyckt att ett sådant här nedslag i punktform i sin släktforskning (som den tabellariska ättlingslistan ovan kunde karaktäriseras som) har passat in när jag har velat presentera mitt material. Jag har mer syftat till att åstadkomma en överblick över forskningsresultaten i sin helhet och för det finns det ju andra möjligheter i Reunion. Men nu de senaste månaderna har jag kommit på ett fall där ättlingslistan kan bli aktuell.

Min faster Toras make Alvar visar sig

Redigera barnstatus i Reunion.

vara ättling till en gren av den lågadliga ätten Lood i Småland. Nu kan jag mejla mina kusiner och skicka en webbfil med en tabellarisk ättlingslista (*Släkttavla i tabellform*) där de kan se den raka linjen från Erik Lood till deras far Alvar.

Listan är alltså bra om man vill ha reda på hur en viss person längre tillbaka i tiden är befryndad t.ex. med en själv. Man kan lätt följa den personens ättlingar i raka led framåt i tiden. Har man som jag gjort en egen släktskapsruta i redigeringsfilen i Reunion, där släktskaperna anges i klartext på traditionellt svenskt sätt (t.ex. "farmors farfars farfar"), så genereras detta också på en särskild rad i webbversionen.

Släkttavla

I menyraden, välj *Skapa > Släkttavla ...* Efter att ha utfört punkterna 4–9 ovan och öppnat den skapade webbfilen, får man under huvudrubriken *Innehåll*, om man klickar på *Första generation*, upp personen enligt punkt 2 ovan.

Här genereras i princip en textbase-rad ättlingslista, uppdelad generations-

vis med standardiserade fraser. I ett översatt program, som vår version av Reunion är, kan fraserna lätt bli korrumperade ("Hon blev sambo sig med ..."). Väljer man sitt ordbehandlingsprogram i stället som målformat kan man naturligtvis rätta till detta själv.

Släkttavla i trädform

I menyraden, välj *Skapa > Släkttavla i trädform*. Detta är en ättlingstavla. Man väljer en person enligt punkt 2 ovan. Förstasida i webbfilen ger personen enligt punkt 2 ovan.

Resultatet blir en grafisk representation av utgångspersonens ättlingar, där varje generation får en egen färg och ett eget textindrag. Enda Inkludera-möjligheten här är Källor. Notiser kan t.ex. inte inkluderas. Sätt platser på egen rad kan kryssas i.

SVEN LÖVFORS

Strukturera din forskning!

EN VIKTIG ANLEDNING TILL ATT ANVÄNDA EN DATOR I sin släktforskning är att det smidigt blir ordning på forskningen samtidigt som man överskådligt och lätt kan få en bild av hur ens släkthistoria ser ut. För de flesta av de program som finns på marknaden ser det i stort sett likadant ut. Varje person i materialet har en egen ruta, där bilder, levnadshistoria m.m. kan matas in.

Till samma personfakta kan länkas dokument och en mängd andra fakta. Ibland pekar dessa länkar mot en adress på internet, ibland till något på forskarens egen hårddisk. Kanske finns det någon som hänvisar till en sak som finns på t.ex. ett museum eller i ett bibliotek.

Oavsett var man har dessa fakta behöver man till slut skapa en struktur för materialet. Man behöver t.ex. tänka över om en internetlänk är tillräcklig som den är eller om informationen ska sparas i en lokal fil. Hur en lösning för externt material, d.v.s. material forskaren själv inte förfogar över, ska se ut, låter sig inte beskrivas så lätt. Såvida det inte finns en struktur över det materialet. Då finns oftast en möjlighet att hänvisa till en kod eller beteckning, t.ex. för ArkivDigitals material där koden inleds med SE/GLA/(nummer).

Strukturera eget material

För dig som använder DISGEN i din forskning är det praktiskt att använda DISGENS flockar som utgångspunkt. Oavsett hur du forskar och vilket mål du har så har du efter ett antal generationer bakåt, ganska många personer att hålla reda på. Har du nått till slutet av 1700-talet i din

forskning så kan du ha över 500 personer att hålla reda på. Om du då dessutom matat in syskon i alla generationer har du ett riktigt omfattande material.

Om du i detta läge väljer att arbeta med flockar så vinner du mycket. Du får snabbare söktider, du kan snabbt och lätt se vilken del av ditt träd en viss person tillhör och du kan på ett överskådligt sätt strukturera dina digitaliserade personfakta. Ett sätt för flockindelning kan vara att du, dina föräldrar, dina syskon, dina barn och syskonbarn, hamnar i basflocken. Din farfar med anor, farmor med anor, morfar med anor och mormor med anor hamnar i var sin flock. Din bättre hälft med anor samt dina syskons dito med anor hamnar även de i var sin flock. Därmed har du minst fem flockar att arbeta med [1].

Visst kan min indelning se lite oklar ut, men om du får reda på att i hela mitt material finns runt 28 000 personer så förstår du att det bara för en sökning bland min morfars anor blir lite lättare att söka i flock 11 i stället för i alla.

Hur du gör för att flytta de du redan har i ditt personregister till nya flockar beskrivs bra i DISGENS manual. Det kräver lite tid första gången, men arbetet är absolut inte förgäves. Ett tips på vägen är att börja med att bara jobba med antingen kvinnor eller män då har du ju bara ca halva materialet att arbeta med åt gången.

Bilder

Som du säkert redan har sett, och kanske använt, har det i DISGENS datamapp skapats ett antal undermappar. En av dessa är just nu särskilt intressant – *DgPic*.

Enligt förslag från DISGENS konstruktörer bör du använda denna mapp för dina bilder/fotografier. När du börjar få många personer med bilder och porträtt kan det vara svårt att hålla ordning i en stor mapp, som *DgPic* då blir. Det finns minst två vägar ur det problemet. Antingen låter du alla bilder ligga kvar där du ursprungligen hade dem, vanligen under *Mina Dokument* eller så skapar du lite struktur i *DgPic*.

Mitt tips är att du bygger upp samma struktur i *DgPic* som du nyss gjort för dina flockar, d.v.s. du skapar ett antal underbibliotek i *DgPic* som du ger samma namn som dina flockar.

Din bildmapp skulle kunna se ut som den på nästa sida [2]. Varje person i varje flock har ett unikt ID-nummer, t.ex. 1:24, som då är den 24:e personen i farfarflocken. Om du nu ger *alla* bilderna på den personen namnet 24(x).jpg, där x är ett löpnummer så kan du snabbt finna den personen i flocken.

Alla bilder som börjar med 31 Helge är således samma person men olika bilder [3]. I DISGEN kan du då välja att en av dessa bilder ska vara ett porträtt, resten kan läggas in i ett bläddringsbart bildspel. På samma sätt kan du göra med ljudfiler som du vill knyta till en person.

Vad gäller dokument som du t.ex. skannat in och vill knyta till en eller flera personer i ditt material anser jag du ska hantera dem på ett annat sätt.

Flytta personer och dokument

Observera att personer får nya ID-nummer om de flyttas mellan flockar. Om du av någon anledning finner det lämpligt att flytta en person till en an-

nan flock bör du även flytta alla handlingar du har knutna till den personen. För DISGEN spelar detta ingen roll, men för ditt eget ordningssinne torde det ha viss betydelse. Kom bara ihåg att när du flyttat handlingarna måste du gå in i DISGEN och även ändra sökvägar m.m. i personnotiserna.

Dokument med flera personer

Du kommer med tiden antagligen komma över en mängd dokument, vigselbevis, pass, körkort, skolbetyg, brev m.m. som du kan knyta till både en och två, kanske ännu fler personer. Det är då lite opraktiskt att spara flera kopior av dessa handlingar på olika ställen. Helt kanske det inte går att renodla, men det är praktiskt för din egen dataordnings skull.

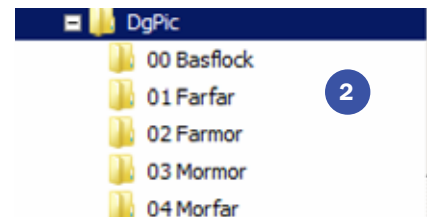
Det du då förslagsvis gör är att du skapar en mapp, kanske under *Dg8Data*, som du helt enkelt kallar *Dokument*. I den mappen skapar du på samma sätt som i *DgPic* ett antal undermappar med utgångspunkt i dina flockar. På det viset har du skapat en bra början till en lättöverskådlig dokumentmapp. Om du dessutom i de nya undermapparna skapar ytterligare mappar, t.ex. pass, betyg m.m. så kan du med tiden få ett riktigt snyggt, historiskt överskådligt bibliotek över bl.a. hur körkortet förändrats över tiden.

Skapa nu bara inte så många undermappar under undermapparna att du tappat överskådligheten! 🐼

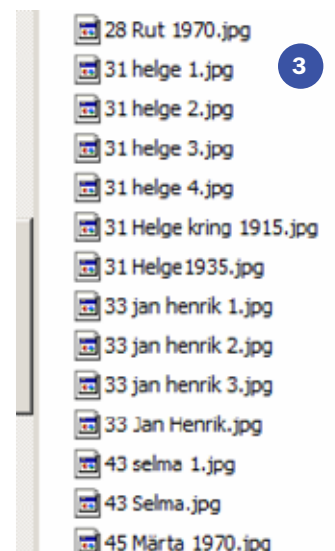
Så här ser mitt flockträd ut.

- Flock 0 är den jag själv tillhör.
- Flockarna 9, 10, 11, och 12 förklarar sig själva.
- Flockarna 3, 7, 14, 15, 19 och 20 tillhör mina svågrar och svägerskor.
- Flockarna 2, 5, 8, 26, och 29 tillhör mina syskonbarns respektive
- Flockarna 1, 4, 6, 22, 23, 24, 25, 33, 34 och 36 tillhör personer jag specialstuderat.
- De övriga flockarna tillhör kusiner och deras sidospår.

Min bildmapp, *DgPic*, är indelad i mappar med samma namn som flockarna.

Varje person har ett löpnummer. Detta används vid namngivning av bilder, vilket innebär att alla filnamn som innehåller samma inledande nummer är bilder på samma person.

Släktforskning

- en fascinerande historia...

ARKIVDIGITAL

Nyfotograferade kyrkböcker i färg!

- Mycket god läsbarhet
- Enkelt program
- AID & AD-Chatt
- 600.000 fler bilder/mån.

Vi fördjupar samarbetet med DIS
för att ge alla medlemmar så bra
service som möjligt!

Priser från 75:-/vecka till 1045:-/år

Webb: www.arkivdigital.se
E-post: info@arkivdigital.se

Bovallen 2:22

nära Harads i Edefors socken

JAG OCH MINA FÖRÄLDRAR KOM TILL VÄSTRA BOVALLEN, VÄSTIGÅRN, på våren 1931. Bostaden var ett gammalt hus från början av 1800-talet, med farstu och kammare innanför samt kök eller storstuga till vänster. I kammaren fanns en järnspis och i köket en stor mur med en grov bösspipa som spisstolpe. Den hade bakugn för tunnbröd. I den öppna spisen fanns en häll av järn, kanske den äldsta hällen från Rosfors bruk med årtalet 1836.

Första året

Första vintern eldades det nog bara i den öppna spisen. Sedan kom en järnspis dit, vilken nog mormor kommit med. Jag minns att min mor badade mig i ett plåtkar framför järnspisen. I juli 1931 föddes min syster Birgitta i kammaren.

Nötkreatur

På våren togs korna 350 meter uppåt gårdet till en gammal sommarladugård av timmer. Den var gles i hörnen så myggen hade fritt tillträde. Korna släpptes ut i skogen, vilket inte varade så många år. Harald Nilsson, som bodde 1 ½ kilometer bort, hotade att ta in korna och begära lösen enligt de bestämmelser som fanns. Men ibland blev korna borta över natten, vilket föräldrarna sa berodde på att korna hittat svamp.

Den gamla timmerladugården (feose) på gårdsplanen skurades noga och vi bodde där sommartid. Jag minns en gång då jag hade tandvärk och låg "upi floon", d.v.s. på golvet i ett kobås. Mam-

ma hade värmt ett pannlock av gjutjärn och lagt en blöt handduk på. Mot detta fick jag ha kinden vid det onda stället.

Det fanns en öppen spis i ena hörnet av ladugården. Vid denna spis har jag badat, troligen i en trätunna. Här stekte också pappa pannkaka (slobber).

Nytt hus

Sommaren 1932 kom en såg till oss, och virke sågades till ett nytt hus. Sågen ägdes av Selfrid och Helge Pettersson. Det blev en stor hög med sågspån.

Sommaren 1934 kom snickaren och släktingen Gotthard Fahlman från Svartlå och hjälpte till att bygga ett nytt hus i två våningar. På bagarstugans vind spikade han sig en säng av entumsbräder där han sov på nätterna. Den finns kvar än i dag.

Vi flyttade nog in samma höst, och bagarstugan hyrdes ut till gubben Hedberg med fru. Jag minns att jag skvallrade då jag såg att han hämtade spik i farsans låda med tretums i "kälkbodan".

Vi hade en timrad brunn, där man med vev hinkade upp vatten genom att en kedja rullades upp på en trästock. Brunnen var nog tio meter djup och var timrad. Ena väggen rasade in och en tid senare renoverades brunnen med cementringar ner till tretton meters djup.

Nu var det slut med att bo i ladugården på sommaren. I fortsättningen bodde vi i bagarstugan på somrarna. Där var det svalt och skönt. Vi åt ofta fil mitt på dagen. Då hämtades in på bordet en präktig, rökt skinka, som hängde i "stor-

skrubben". Och från kammaren hämtades tunnbröd från två stora trätunnor.

In på 1940-talet var det heta somrar. När kriget började 1939 cyklade farsan till Henry Harlin i Harads och köpte vår första radio på Grand Elaffär. Då kunde vi upprepade gånger höra: "Varmast i dag i landet var Harads med + 37°C grader". Jag har fått mig sagt någon gång senare, att vädertjänsten i Stockholm kom upp och flyttade termometern till Kamrum på andra sidan älven, där det var tillräckligt svalt. Man kunde naturligtvis inte lida, att det skulle vara varmast i Norrbotten. Där ska det vara kallt och mörkt och därmed basta!

En ny sommarladugård byggdes av entums bräder. Taggtrådshagar byggdes för att hålla korna på plats. I denna sommarladugård bodde vi förstås inte. Vi hade ju bagarstugan som sommarbostad. Denna ladugård har pressats ner av snön sista åren.

Den gamla sommarladugården tog farsan förstås ned och sågade till ved. Allt måste användas. Den gamla timmerladugården på gårdsplanen revs 1936, och samma år byggdes en ladugård på samma plats. Jag minns hur stenarna göts av betong i en form av rostfri plåt. Man kunde sticka ner en plåt i formen så det blev två halva stenar. I augusti det året tog min mamma mig med på bussen till Svartlå och avlämnade mig på skolhemmet. Det var inte roligt. ☹

Grönsaker i Norrland

Stens Helvigia Larsson plockar blommor.

Foto: Arnold Lagerfjärd

NÄR VI KOM TILL VÄSTRA BOVALL-
LEN VID LULE ÄLV 1931 fanns
inte en buske på hela ängen.
Det fanns ett träd, ett enda, bakom bo-
stadshuset, numera bagarstugan, där det
fanns en stor rönn. Mot slutet av årti-
ondet skaffades avelssuggor. De bökade
i jorden runt rönnen och efter några år
var den död.

Min mamma tog en spade och gick
till Kvarnbäcken. Hon kom hem med en
liten spira till hägg samt en ormbunke.
Sistnämnda avled omedelbart, medan
häggen växte och växte och blev riktigt
stor med åren.

Hos bönder fanns förstås alltid träd-
gårdsland. Trodde ni ja! I vår trakt i
Norrbottnen var det åtminstone väldigt
dåligt med den saken. Jag minns ett li-
tet, litet land nedanför bagarstugan. Det
var knappast mer än två meter långt och
kanske en och en halv meter brett. Vad
som växte där minns jag inte men några
salladsblad fanns då inte.

Överheten ingriper

På sent 1900-tal läste jag i tidningen att
våra styrande runt 1930-talet kommit på
att befolkningen på landet hade ensidig
kost med föga grönsaker. Detta koppla-
de jag ihop med att en främmande dam
dök upp hos oss i slutet av årtiondet.
Det var hemkonsulanten fröken Astrid
Hägglund från Gammelstad. Hon följde
min moder som en skugga hela dagarna
och antecknade exakt vad hon gjorde
och vilken tid det tog. Det kallades tids-
studier. Mamma accepterade detta men

tyckte mycket illa om när fröken Hägg-
lund antecknade exakt tid när hon gick
in på dass och lika exakt antecknade när
hon kom ut därifrån.

Det ena ledde till det andra. Min
mamma blev stor trädgårdsentusiast, så
stor att hon något årtionde senare blev
instruktör inom JUF (Jordbrukare ung-
domens förbund) och reste vitt omkring
och lärde ut trädgårdsodling. Det gjorde
så småningom också min lillebror Bertil.

Men allt tar sin tid. Jag minns det
speciella tillfälle när vi bänkade oss vid
det stora klaffbordet i bagarstugan för
att för första gången konsumera gröna
blad. Det var spenat, omsorgsfullt kokt
i vitt spad eller sås. Någon större lycka
gjorde det förstås inte, men med tiden
skulle mycket förändras.

Det var inte bara grönsaker som kom
till gården med fröken Hägglund. Hon
ritade en trädgård med buskar och en
berså i form av en vinkel med en rosen-
try i spetsen. Sedan skulle det vara två
ungerska syrener åt var sitt håll. De två
första växer fortfarande hej vilt medan
de två yttre avled tidigt. Rosentryn dog
omkring 1990. Så bersån är ganska liten
men har blivit en grillplats. I övrigt är
det mängder av buskar och träd, blom-
bänkar etc. Men nu har min fru tagit
hand om odlingen. Och jag själv har
planterat buskar och träd sedan mitten
av 1940-talet.

Gammal trädgårdsodling

Vid mormor Brita Larsson Styfs föräld-
rahem i Forsträsk fanns antagligen nå-

gon trädgård. Likaså hos förvaltaren vid
Svanö Alarik Wallmark i Harads, där
mor tjänade som ung. Hos de blivande
svärföräldrarna i Östra Bovallen hade
de nog bara rödbetor, de visste nog inte
om annat. Mammans syster Ingeborg be-
ställde morotsfrö av Gerda i Östra Bo-
vallen. Hon kom med rödbetsfrö från
Koopertiva i Svartlå!

Mamma berättar också om moderns
rotsoppa. Brita kokade först kålrötter
(de fanns alltså!) och lade sedan i fisk,
som också fick koka. Spadet reddes med
vetemjöl, som vispades ner med trävisp.
Det blev små klimpar, som var mycket
goda.

Kanske var prästgårdspigan Fanny
Christina Vesterberg, som gifte sig med
Arvid Lundqvist i Västra Bovallen, en
aning mer avancerad i trädgårdskon-
sten? Hon hade ju jobbat i prästgården.
Jag har en kopia av en beställning hon
gjort hos Anderssons Fröhandel, Vaksala-
gatan 4, Uppsala:

<i>Morötter; långa St Valerie Rapide</i>	<i>-:50</i>
<i>Rot- Bardoviker</i>	<i>-:20</i>
<i>Dill</i>	<i>-:15</i>
<i>Socker ärter Färsk Biskmark</i>	<i>-:60</i>
<i>Spritärter; Roslagens</i>	<i>-:40</i>
	<i>2 15</i>

Handstilen är vacker men papperet är
skadat. Allt har inte gått att läsa, och fel
kan det ha blivit.

Det där med "Färsk Biskmark" tyck-
er jag borde vara "Furst Bismarck", men
så står det då inte. 🌱

En osannolik kärlekshistoria

R Recito Förlag

En osannolik historia *Släktforskning blev en bok*

NÄR MINA FÖRÄLDRAR HADE DÖTT KRING 1990 BÖRJADE MITT intresse för släkten vakna på allvar. Det dök upp ett papper om mina sydtyska judiska anor från början av 1800-talet, skrivet av den protestantiska församlingen i Gemmingen. Och samtidigt blev det alltmer klart för mig att min morfar hade varit svensk nazist.

Jag var tvungen att få veta mer. Jag vill inte bara veta utan också begripa. Jag ville inte förstå min morfar men jag ville begripa hur han kunde ha haft dessa åsikter och ytterst vad han hade gjort om tysken verkligen kommit. Dessutom var hans son, min morbror, kommunist och hans första fru var delvis judisk, hon hette Schück. Det är verkligen en osannolik historia. Jag slukade allt jag kom över om dessa människor och började skriva. Snart blev det också släktforskning.

Jag ville också veta något om bakgrunden, hur länge hade egentligen den judiska familjen levt i Tyskland och vad hade de gjort. Det märkliga var att alla min pappas släktingar, utom en farbror, kom ut ur Tyskland 1938 och 1939.

Min fars släkt

Jag började med att skriva till de protestantiska församlingarna i trakten av Heilbronn där farfar kom ifrån. De bokförde judarna, kanske för att de ville omvända dem. Och mina efterforskningar gav bra utdelning. Jag fick en bok om snart sagt alla judar i nuvarande Heilbronn. Jag kunde följa familjen Kahn i flera generationer. Flera av dem var kreaturshandlare och levde som skyddsjudar med skyddsbrev från greven. Boken *Jüdische Gemeinde in Stadt und Kreis Heilbronn* är oundgänglig för judiska släktforskare från detta hörn av världen. Och i

dag finns en hel del sådant material även på nätet. Här är hemsidan JewishGen, www.jewishgen.org, en bra startpunkt.

Jag tog kontakt med Sigmund Freud-institutet i Frankfurt. Det hade min pappas farbror Karl Landauer grundat i slutet av 1920-talet, men drivits därifrån 1933. Institutet gav mig böcker om Landauers forskning och liv. Där stod att han hade varit i Stockholm 1933. Det hade jag aldrig hört förut.

På tidningsarkiven (numera KB) hittade jag sedan artiklar i svenska tidningar om Karl Landauer. Medicinalstyrelsen hade tillåtit att han fick föreläsa om psykoanalys i Sverige men inte praktisera som läkare. Då valde han att bosätta sig i Holland. Familjen hamnade till sist i Westerbork och Belsen där han dog i januari 1945.

Min mors släkt

Det stod en del om min morfar i de många böcker om svensk nazism som givits ut. Han hade gått över från högern 1933 och haft ett lokalt parti i Umeå, någon slags överklassnazism. Han var advokat men hade också skrivit om riksdagshusrättegången i Nya Dagligt Allehanda.

Mina föräldrar

Dessutom har jag haft tillgång till mina föräldrars brev till varandra 1945 och 1946. De gifte sig fyra månader efter att de träffats och under dessa få förlovningsmånader möttes de högst ett par veckor eftersom mamma vårdades för tuberkulos. Men där står inget om morfars nazism.

Resultat

Nu finns alla mina anor som jag hittat på hemsidan www.kahn.in. Jag har haft stor

hjälp av några amerikanska och israeliska släktforskare med de judiska anorna. Förutom de judiska anorna finns på min sida många präster och guldmeder. Det svenska materialet är förstås rikare och mer pålitligt på grund av vår kyrkobokföring. Jag har bara gått bakåt och har inte med syskon.

Jag har skrivit en roman, *En osannolik kärlekshistoria*, baserad på informationen jag hittat om min släkt. Min bok handlar om hela 1900-talet men fokuserar på hur pappa och mamma berättar om sig själva och sin släkt för varandra. I boken finns mycket mer, om min morfar och om hur både hans fru och ett barn begår självmord, om rättegången mot attentatsmännen vid Norrskensflamman där han försvarade den huvudmisstänkta, om hur Karl Landauer kom till Westerbork och hur några klarade sig undan nazismen.

Nätet har varit min primära informationskälla. Att googla är effektivt. Men för att få till en levande berättelse så nära sanningen som möjligt har det varit oerhört viktigt med kontakt med levande släktingar. Min farmor hade dessutom både skrivit ner berättelser själv och blivit intervjuad av en kusin.

Jag har lärt mig mycket på den här resan och både fått större kunskaper och djupare insikter. Jag hoppas att det jag kommit fram till kan bli till glädje för någon mer.

JON KAHN

DET JAG GILLAR MEST MED SLÄKTFORSKARDAGARNA ÄR ATT DE samlar och blandar mycket folk, d.v.s. föreningarnas förtroendevalda och funktionärer, släktforskare, vänner och släktingar, företagsrepresentanter, nybörjare och erfarna, inbitna entusiaster och bara nyfikna. Innan jag själv blev förtroendevald åkte jag på dem för föredragens och bokbordens skull, och för att träffa folk med ett gemensamt intresse. Numera tar dock konferenser, stämma och monter den mesta tiden – men att köpa böcker hinner jag än. Det är synd att det de senaste åren har varit svårt att få plats på föredragen om en spontan lucka i ens tidsplan skulle uppstå. Man måste förkovra sig även som erfaren släktforskare och på Släktforskdagarna hittar man alltid mycket. Kom till Gävle 2012!

Fakta och beslut

Under årets släktforskdagar informerade förbundsstyrelsen under fredagen bl.a. om att förbundets ekonomi för närvarande är mycket god men att den är avhängig av att det kommer nya produkter och inkomster i framtiden. En sådan produkt är en ny version av dvd:n Sveriges dödbok som planeras till 2013.

Vid riksstämman på lördagen avhandlades motioner och val. Bland motionerna ska då noteras att stämman inte alltid gick på förbundets förslag till beslut om motioner. Vid stämman valdes enhälligt DIS ordförande Daniel Berglund in i förbundsstyrelsen på ett fyllnadsval med mandattid ett år.

Silverjubileum

I samband med stämman gjordes en tillbakablick över Släktforskarförbundets historia, förbundet firar ju 25-årsjubileum. Elisabeth Thorsell gjorde en bild-exposé, där man t.ex. kunde se att många av de som var med och bildade Sveriges Släktforskarförbund 1986 fortfarande är fullt aktiva om än något äldre, även om en del av dem i dag ändå bara är runt 50. Många släktforskarföreningar i Sverige är äldre än 25 år, och ca 40 av dem var med och bildade förbundet. Föreningen DIS (bildad 1980) gick med i förbundet 1990. I dag har förbundet 167 medlemsföreningar, där DIS är störst.

Information

Vi fick också information om olika nyheter på Rötter. Redan i våras lades en databas ut på Rötter, *Medborgarskapshandlingar* och senare i höst kommer

Konsulatarkiv. Databasen som finns nu gäller svenskar i utlandet som skrivit för att behålla sitt svenska medborgarskap efter utvandringen. Du som betalt till *Rötters Vänner* (100 kr/år) har tillgång till den och du når den via *Inloggning* till vänster på Rötters startsida.

Intryck

Från utställningarna är det allmänna intrycket att på lördagen är det alltid jättemycket folk, och på söndagen mindre. Lokalerna var luftiga och trevliga. En del montrar kan ha blivit lidande då det var en lite mörk kulvert mellan de två lokalerna och dessutom flera våningsplan.

Släktforskarföreningarna har dels ofta kyrkboksregister de säljer, men framför allt ser man vid dessa tillfällen lokal litteratur som man sällan annars stöter på. Man blir helt enkelt inspirerad!

Personligen kan jag tycka att det verkar som om de tryckta produkter förbundet självt tar fram är alltför okända bland det stora antalet släktforskare. Förbundet har dessutom satsat på en serie handböcker där i år den tredje, *Kartforskning*, kom ut. Flera handböcker om olika ämnen har planerats och är under produktion.

EVA DAHLBERG

Är dina uppgifter aktuella?

Försäkra dig om att få viktig och intressant information från Dis – uppdatera din adress.

Från DIS skickade vi den 17 augusti ut ett mejl till alla medlemmar som vi har e-postadress till, med information om Släktforskdagarna i Norrköping och om släppet av DISGEN 8.2c. Men ca 700 mejl kom i retur och hur många som aldrig nådde fram vet vi inte. Dessutom har vi inte e-postadress till alla, så det var många som inte fick informationen alls.

Nu planerar vi att göra ett mejlutskick igen om någon månad med ett erbjudande till alla våra medlemmar, oavsett vilket släktforskningsprogram ni använder. Då vore det ju roligt för oss – och för dig som medlem – om det nådde fram!

Om du inte fick ett mejl från Föreningen DIS den 17 augusti, så vill vi

gärna att du ger oss din nuvarande e-postadress. Du kanske även har flyttat, eller bytt telefonnummer? Det är ganska vanligt att någon som flyttar anmäler adressändring men inte ändring av telefonnummer. Uppdatera gärna adressuppgifter, e-postadress och telefonnummer via vårt formulär som du hittar här:

http://adm.dis.se/order/epost_bem.php

Där kan du även ange ditt födelseår, som vi använder för statistik om vår medlemskår.

Vi lämnar inte ut dina adressuppgifter till någon annan än Föreningen DIS regionföreningar. De använder e-postadresserna för utskick om regionala aktiviteter och kurser. Om du

i formuläret godkänner det så syns e-postadressen i DISBYT-fönstret för våra egna medlemmar och i medlemslistan som finns skyddad bakom medlemsinloggningen på DIS webbplats (under *Föreningen* i vänstermenyn).

Kanslipersonalen behöver veta ditt medlemsnummer för att kunna hantera din adressuppdatering på rätt sätt. Medlemsnumret hittar du tillsammans med din adress på plastomslaget till detta nummer av Diskulogen som du har i handen. Är du tveksam, se denna webbsida för mer information:

<http://adm.dis.se/order/medlemsnr.php>

Nomineringar

DIS VALBEREDNING VILL HA TIPS OCH RÅD. Vi som utgör Dis valberedning börjar nu i oktober vårt arbete med att förbereda inför valen vid årsmötet 2012. Det är viktigt att få bästa möjliga underlag för våra nomineringar. I en så stor förening som Dis är det inte så lätt att spåra alla kunniga och intresserade medlemmar som kan vara aktuella för uppdrag. Totalt sett finns idag ca 150 funktionärer inom Dis och regionföreningarna.

De funktionärer som valberedningen ska nominera till Dis årsmöte 2012 är:

- Dis ordförande och vice ordförande
- Halva antalet övriga styrelseledamöter på 2 år
- Revisorer och revisorersättare
- Ombud till Släktforskarförbundets stämma,
- Valberedning (nomineras direkt på årsmötet)

Så därför inbjuds du som Dis-medlem att tänka efter om du känner till någon medlem som du vill föreslå (behöver ej vara tillfrågad), och det är också helt okej att anmäla intresse för egen del om du så vill. Vi tar emot nomineringar fram till 15 januari 2012. Välkommen att kontakta någon av oss valberedare:

Sture Bjelkåker, Linköping,
sammankallande 013-150902,
sture.bjelkaker@combem.se

Olof Cronberg, Växjö 0470-21763,
olof.cronberg@abc.se

Jan Nilsson, Staffanstorps 046-255788,
fotojanne@bredband.net

Brage Lundström, Västerås 021-143361,
brage.lundstrom@telia.com

Kjell Weber, Torslanda 031-563477,
wbr@localnet.net

Uppdatera till Disgen 8.2c!

I förra Diskulogen nämnde vi en kommande uppdatering till DISGEN, kallad 8.2b. Denna var färdig, och CD-skivor beställda och levererade till kansliet, då en vaken DISGEN-fadder upptäckte ett allvarligt fel som hade med kopplingen mellan källhänvisningar och Genline att göra. Vi stoppade då 8.2b helt.

Felet är nu rättat och på webben finns en uppdatering till DISGEN 8.2c att hämta. Denna kan användas av alla som har DISGEN 8.2 eller senare. Om du fortfarande använder DISGEN 8.0 eller 8.1 (eller äldre) och vill uppdatera, kontakta kansliet.

Nyheter i 8.2c finns beskrivna på webben, men i korthet är det förbättringar i kartfunktionen, koppling till ArkivDigital och SVAR (förutom Genline), förbättrad sökning med gårdsnamn i DISPOS och diverse småfixar som är de stora förbättringarna.

Nya cd-skivor i Forskarstugan

Sveriges Bebyggelse Östergötland (DISCD#361) 2011.08

Information om: Hotell, järnvägar, bankrättningar, tidningar, hantverkare, marknader m.m. Städer, köpingar och landsbygdens alla socknar. Egendomar och större hemman samt fabriker och övriga industrianläggningar. Ämbets- och tjänstemän, läkare, tandläkare, apotekare, länsveterinärer, militärer, brandkår, skolor och lärare, präster, länets riksdagsmän m.m.

www.obdr.se

Smålands och Ölands kalender 1912 (DISCD#362) 2011.08

Många fastigheter. Ett perfekt komplement till Gods och Gårdar! Med person och fastighetsregister.

Filformat: jpg och sökbar pdf.

www.obdr.se

Avlidna Dis-medlemmar

1380	Ingemar Johansson, Aneby
2009	Erland Gustavsson, Tostared
4929	Gunnel Molitor, Lindesberg
6705	Hilmer Håkansson, Visby
7012	Lennart Olsson, Gualöv
9145	Åke H Moberg, Kävlinge
9160	Bernt Isaksson, Limmared
9224	Lars-Åke Lundgren, Norsjö
10596	Sven Olsson, Lidingö
13711	Birger Estlöv, Västerås
14461	Henning Aaberg-Jørgensen, Danmark
16659	Ruben Mårtensson, Kungälv
21376	Margareta Sjöberg Sjölin, Malmö
22854	Rolf Holmerin, Sundborn
24388	Laila Andersson, Nybrostrand
26628	Luther Lindberg, USA
27986	Alden Axen, Årila
31472	Leif Carlsson, Kalmar
33174	Camilla Hedlund, Sala
33889	Daga Fasth, Skövde
34675	Sigbrit Rasmusson, Rydebäck
36950	Lars-G Johansson, Oskarshamn
38013	Tore Johannesen, Norge
38499	Christel Borgnér, Helsingborg
40809	Per Andersson, Visby
41768	Hans Klang, Luleå
42805	Birger Peterson, Tranås
42980	Lennart Söder, Spånga

Medlemsbeställningar

DIS-SHOPEN

Sveriges befolkning 1990	525 kr
Sveriges befolkning 1980	525 kr
Sveriges befolkning 1970	525 kr
Sveriges dödbok 1901-2009	525 kr
Emibas, emigrantregister för Sverige	675 kr
Ansedelblock (25 blad/block)	50 kr
Antavla (hopvikt, passar A4-pärm, 6 generationer + proband)	50 kr
Dis nackband	20 kr

Försäljning sker via Dis kansli, sätt in summan för det som beställs på pg 140 33-5 eller bg 5009-6742 och ange vilken vara det gäller. Priserna är inkl. porto.

Nyhet!

Nu säljer vi även Sveriges Släktforskarförbunds handböcker del 1, 2 och 3.

1. Emigrantforskning (Anna-Lena Hultman & Ted Rosvall)
2. Fader okänd (Elisabeth Reuterswärd)
3. Kartforskning (Karl-Ingvar Ångström & Björn Johansson)

Pris: 250 kr per del, eller alla tre delar för 600 kr.

Medlemsbeställningar

Medlemmar kan beställa från Dis på vår hemsida www.dis.se > Föreningen > Beställningar eller genom att ringa Dis kansli på telefon 013-149043.

Ange alltid medlemsnummer vid kontakt med kansliet!

Disgen

- DISGEN 8.2c 750 kr
- Uppgradering 350 kr
(uppgradering från DISGEN version 8.1 eller äldre)

Vill man köpa en uppgradering för 350 kr krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av DISGEN. Saknas oavbrutet medlemskap får man köpa en 8.2c för 750 kr för att uppgradera sig.

Dis-pin

Dis-pin email/gulmetall 25 kr

Äldre nr av Diskologen

• I mån av tillgång 20 kr/nr

Böcker

Sorsele: Samesläkter, del 1, 150 kr
Sorsele: Samesläkter, del 2, 200 kr
Sorsele: Samesläkter, del 3, 250 kr
Sorsele: Samesläkter, del 4, 300 kr
av Thea Hälleberg

Register till vigsellängder

Se Dis hemsida.

Betala alltid i förskott till Dis plusgirokonto 14033-5 eller bankgiro 5009-6742. Porto ingår i priserna. Ring Dis kansli vid frågor!

Boken om kartforskning är skriven av två Dis-medlemmar. Boken innehåller en mängd nyttiga tips för Disgen-användare!

Vi vill rikta ett stort tack till alla funktionärer som ställde upp och hjälpte till i Dis monter och Dis Arena under Släktforskarlagarna i Norrköping. Och ett speciellt tack till Monica som fixade fika till oss alla.

Dis

Sedan förra Diskulogen har två nya faddrar tillkommit, Patrick Johnson i Linköping för Disgen/PC och Daniel von Schantz i Falun för Min Släkt, välkomna.

Disgen/Linux Sverige

Roy Johansson, Götene	0511-58020
roykleva@gotinet.com	dag+kv
Peter Landgren, Brunskog	0570-53021
peter.talken@telia.com	

Äldre Disgen/Mac

Kerstin Bjernevik, Kista	08-7511630
kerstin.bjernevik@bredband.net	
Kerstin Olsson, Eslöv	0413-31025
kerstin.olsson17@comhem.se	
Sven Olby, Västerås	021-20494
sven.olby@telia.com	

Reunion/Mac

Helge Olsson, Anderslöv	0410-20002
helge@dis-syd.se	
Gunilla Hermander, Hudiksvall	0650-94188
macnilla@telia.com	
Micael Korndahl, Åre	0647-664777
micael.korndahl@gensoft.se	
Kerstin Farm, Sundsvall	060-679111
kerstin.farm@telia.com	

Min Släkt/PC

Elinor Elmborg, Södertälje	08-55013205
jaelli@hotmail.se	
Lotta Sörensen, Sölvesborg	0704-407436
lotta.1957@gmail.com	
Kjell Croné, Göteborg	031-159538 kv
kjell.crone@home.se	
Annelie Lindgren Kedehag,	(033-288388)
Bollebygd,	kv
petared@gmail.com	
Daniel von Schantz, Falun	(0705-698037)
daniel.von-schantz@edu.borlange.se	
Bo Svartholm, Frösön	063-44286
bo.svartholm@snf.se	

Faddrarna har talat om på vilket sätt de helst vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som inte står inom parentes bör användas i första hand. Faddrarna är listade i postnummerordning.

Disgen/PC Sverige

Fadderlista i postnummerordning

Rolf Ahlinder	Handen	0739-127288	(rolf.ahlinder@dis-ost.se)
Stig Geber	Uttran	08-53030734 kv	(stig.geber@telia.com)
Håkan René	Vällingby	08-57974560 dag	(hakan.rene@gmail.com)
Carl-Göran Backgård	Åkersberga	08-54061136	(cg@milstolpen.org)
Bengt Kjällerström	Lund	(0702-703944)	bengt@kj2.se
Anders Larsson	Svedala	040-400233	anders@dis-syd.se
Jan Nilsson	Staffanstorps	046-255788 kv	(fotojanne@bredband.net)
Gunnar Persson	Höganäs	042-330515	(gunnar.persson@mailbox.swipnet.se)
Caj Nilsson	Svalöv		caj.nilsson@tele2.se
Rune Jönsson	Kristianstad	044-245217	(runejoensson@telia.com)
Ove Billing	Laholm	0430-14120	(od@laholmo.net)
Donald Freij	Värnamo	(0370-650793)	donald@freij.se
Arne Sörlöv	Tving	0455-70304	(arne@sorlov.com)
Jan Jutefors	Rockneby	0480-66565 kv	(jan.jutefors@telia.com)
Christina Claeson	Göteborg	031-159538 kv	ch_claeson@hotmail.com
Ingrid Länestad	Västra Frölunda	031-471847 dag+kv	(lannestad@hotmail.se)
Jan-Åke Thorsell	Västra Frölunda	031-291155	(jama.thorsell@spray.se)
Kent Lundvall	Uddevalla	0522-74740	(k.lundvall@telia.com)
Karl-Erik Lerbro	Kinna	0320-13235 dag+kv	(karl-e.Lerbro@telia.com)
Robert Mallander	Taberg	(036-308148 kv)	robert@mallander.se
Börje Jönsson	Eksjö	0381-10840	(b_json@hotmail.com)
Karl-Edvard Thorén	Linköping	013-101151 dag+kv	(karlet@comhem.se)
Patrick Johnson	Linköping	070-6000760 kv	masspier4lobster@gmail.com
Torsten Ståhl	Norrköping	011-148066	(totta.stahl@telia.com)
Elisabeth Molin	Havdhem	0498-481377	(elisabeth@snevide.com)
Stig Svensson	Flen	0157-70138	(runeby@telia.com)
Gunnar Jonsson	Säffle	0533-10559	dis707@kilagenealogen.se
Jan Wallin	Örebro	(019-183830 kv)	jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	(classe.e@tele2.se)
Kurt Wikholm	Gävle	026-102344	(kwikholm@gmail.com)
Tony Rödin	Bollnäs	(070-3506304)	tony.rodin@gmail.com
Staffan Bodén	Iggesund	0650-561417	(hampus3249@gmail.com)
Bodil Orremo	Frösön	063-44666	(bodil.orremo@bredband.net)
Arne Bixo	Fränsta	0691-30502	(arne.bixo.dis@telia.com)
Joacim Söderström	Sundsvall	060-155030	(joacim.h.soderstrom@telia.com)
Örjan Öberg	Härnösand	0611-22188	(orjan@baskkuru.se)
Peter Johansson	Örnsköldsvik	0660-375567	(peter.johansson-oer@telia.com)
Lennart Näslund	Örnsköldsvik	0660-372109 kv	(lntagan@home.se)
Sigurd Nygren	Umeå	090-186487 kv	(sigurd.nygren@ersboda.ac)
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	(laila.tuva@telia.com)

Disgen/PC Danmark

Georg Agerby	Bröndby	+45-43965337	g.agerby@jubii.dk
--------------	---------	--------------	-------------------

Disgen/PC Finland

Henrik Mangs	Vasa	+358-500268361 kv	henrik.mangs@netikka.fi
--------------	------	-------------------	-------------------------

Disgen/PC Norge

Knut Egil Hamre	Halden	+47-69176169	keh-dis@online.no
Alf Christophersen	Songe	+47-37164209	alf.christophersen@medisin.uio.no

DISBYT-ombud (Sverige)

Carl-Olof Sahlin, Täby <i>carl-olof.sahlin@telia.com</i>	08-7563314
Christer Thörn, Eslöv <i>disbyt@dis-syd.se</i>	0709-967687
Lena Zariqi Henriksson, Lessebo <i>leza@bredband.net</i>	0702-444115
Donald Freij, Värnamo <i>donald@freij.se</i>	0370-650793
Charlotte Börjesson, V Frölunda <i>charlotte.borjesson@telia.com</i>	031-478093
Hans Vappula, Landvetter <i>hans.vappula@gmail.com</i>	031-945132
Håkan Asmundsson, Linköping <i>hakan@asmundsson.nu</i>	013-154126
Rolf Eriksson, Vikingstad <i>rolferiksson@brevet.se</i>	013-81283
Kerstin Malm, Örebro <i>kegubi.malm@telia.com</i>	019-260585
Boine Nurmi, Västerås <i>boine.r@nurmi.nu</i>	021-417344
Bernth Lindfors, Njurunda <i>bernth.lindfors@telia.com</i>	060-31524

MAC

DISBYT-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt, Stockholm <i>gunnar.bergstedt@gfh.se</i>	08-250966
---	-----------

Dis Arkiv

c/o Jan Nilsson, Lagerlöfs väg 14, 245 32 Staffanstorp <i>dis_arkiv@dis.se</i>	046-255788kv
---	--------------

Daniel

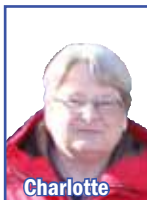
Eva

Elisabeth

Marianne

Charlotte

Ingvar

Kjell

Josefine

Bo

Ulf

Karl-Ingvar

Ordförande

Daniel Berglund,

Hängestensvägen 38, 421 67 Västra Frölunda,
031-443 143,
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg, Brunnsgatan 28, 553 17
Jönköping, 036-169 857,
eva_dahlberg@bredband.net

Sekreterare

Elisabeth Leek, Norra Notåsa,
573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Marianne Strömberg, Sleipnervägen 13 2tr
136 42 Handen, 08-777 66 82
marianne.stromberg@bredband.net

Övriga ledamöter

Charlotte Börjesson

Tenorgatan 8, 42138 Västra Frölunda
031-478093, *charlotte.borjesson@telia.com*

Ingvar Sahlin

Sylvestergatan 5, 41132 Göteborg
031-168880, 0766-368880
ingvar.sahlin@gmail.com

Kjell Croné, Odinsgatan 20 B,

411 03 Göteborg
031-159538, *kjell.crone@home.se*

Josefine Nilson, Brunstorpsvägen 26 A

561 36 Huskvarna
036-145450, *joseline-nilson@swipnet.se*

Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 Linköping,

013-104 204, *bok+dis@kleve.se*

Ulf Frykman

Arrendegatan 5, 583 31 Linköping,
013-2149 37, *ulf.frykman@comhem.se*

Karl-Ingvar Ångström

Hemmansvägen 87,
871 53 Härmösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Valberedning

Sammankallande: **Sture Bjelkåker**,
013-150902, *sture.bjelkaker@comhem.se*

Dis-Nord

c/o Linder, Burliden 7,
937 92 Burträsk, 070-2294804
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Anna Linder

Dis-Nord funderar över möjligheten att ordna någon sorts studieresa under hösten. Den stora frågan, förutom vad vi ska besöka, är vilken rutt en eventuell gemensam buss bör ta för att så många medlemmar som möjligt ska ha chans att åka med. Kanske ett arkivbesök i Umeå skulle vara intressant som första besöksmål? Ska bussen då t.ex. åka från Luleå och ta kustvägen till Umeå? Flest medlemmar bor ändå vid kusten. Bussens rutt kan även bestämmas senare beroende på var de som anmält sig bor. Vad tycker ni? Gå in på vår hemsida och gör din röst hörd.

Vill du hitta på något på din ort? Hör av dig till någon av våra kontaktpersoner, om det finns någon där du bor, eller kontakta styrelsen och bli en kontaktperson själv. Vi har för närvarande kontaktpersoner i Nordmaling, Malå, Robertsfors, Skellefteå, Vindeln, Karungi, Sattajärvi, Umeå och Älvsbyn. Kontaktpersonerna kan ta kontakt med lokala medlemmar för att helt på ideell basis ordna möten för att träffa likasinnade.

Nordmaling

Anne-Britt Björklund, ab.bjorklund@telia.com
och Ketty Sjöström, ketty44@telia.com.

Malå

Harriet Österlund, osterlund.h@spray.se

Robertsfors

Vivianne Bäckström, vbm@robertsfors.se

Skellefteå

Lennart Andersson,
lennart_andersson2002@yahoo.se och
Åke Westring, ake.westring@hotmail.com

Vindeln

Anders Eriksson, info@lmtnordic.se

Karungi

Rolf Fräki, rolffraki@hotmail.com

Sattajärvi

Nils Palovaara, nils.palovaara@linnea.com

Umeå

Kerstin Sandelin-Anton,
kerstinsandelin@gmail.com

Älvsbyn

Gun Jonsson, gunjons@telia.com

Dis-Mitt

c/o Lilliesköld, Johannedsalsv 150,
863 36 Sundsbruk,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Kurt Wikholm

Det kom ett glädjebesked från Släktforskarförbundet strax innan semestern. Dis-Mitt kommer att vara värd för Släktforskdagarna 2012. Platsen för arrangemanget blir Högsolan i Gävle.

Dis-Mitt Gävle kommer att fortsätta med jourhavande släktforskare på Stadsbiblioteket Gefle Vapen med början den 4 september. Det blir även i fortsättningen var fjortonde dag fram till början av december. Även på Hedesunda bibliotek har vi haft jourhavande släktforskare på prov och det blev en lyckad satsning. Under hösten kommer det arbetet att fortsätta första onsdagen i varje månad kl. 17.00-19.00.

Dis-Mitt kommer att fortsätta med träffar för medlemmarna i Krusenstjärnarummet på Stadsbiblioteket under hösten. Meddelande kommer att skickas ut i god tid innan. Programmen kommer att handla om DISGEN samt om något ämne som är till gagn för släktforskningen. Träffarna blir några lördagar kl 12.00 - 15.00.

Den 19 oktober kl. 19.00 kommer Elisabeth Reuterswärd till Gävle för att hålla en föreläsning om sin bok "Fader okänd"

Lokal: Café Edbom Stadsbiblioteket Gefle Vapen

I Östersund äger första träffen rum onsdagen den 7 september kl. 18.30. Då kommer Bodil och Bo som är representanter för Dis-Mitt att informera om Att välja släktforskarprogram samt Användning av DISBYT! Hela höstprogrammet presenteras i samband med att JLS-Nytt kommer ut.

Föreningen Hembygds- och Släktforskare Nolaskogs håller lokalen öppen tisdagar 10.00 - 19.00 från 6 september till 29 november, samt den 27 december.

När det gäller Sundsvall ordnar Dis-Mitt i samarbete med Midälva Genealogiska Förening problemlösarkväll för medlemmarna på Folkets Hus Kusten, Stockvik, första onsdagen i varje månad.

Den 20 oktober kl. 18.00 kommer Elisabeth Reuterswärd till Sundsvall för att hålla en föreläsning om "Sex, synd och mutor - utomäktenskaplig sexualitet och dess följder förr". Lokal: Medelpads Arkivs programsal.

ANNA LINDER

KURT WIKHOLM

Dis-Bergslagen

Ekevägen 2 B, 72218 Västerås,
021-14 33 61
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida: www.dis-bergslagen.se
Ordf: Brage Lundström

Inom Dis-Bergslagen har vi under de senaste åren ägnat en del arbete åt den flera gånger reviderade grundkursen i DISGEN. Diskussioner pågår om att eventuellt göra ett fortsättningsmaterial, som det säkert finns önskemål om. Vi har även planer på att ordna möten om den nya handboken omkring karthanteringen i DISGEN, möjligtvis i samarbete med släktforskarklubbar.

Vi har hittills bara två tematräffar planerade. Den ena handlar om hur man presenterar sin forskning, utöver antavla i tabellform med hjälp av PowerPoint, InDesign, Word etc. En släktbok förstärkt med lantmäteriets kartor och exempelvis en anfadars bomärken från laga skifteshandlingar, fotografier, släktredovisning i boxar m.m. är mycket intressant. En handledning och exempel finns på vår hemsida: www.dis-bergslagen.se.

Det andra temat är hur man kan komma bakåt till början av 1500-talet med hjälp av Svar och deras Landskapshandlingar (1539-1630), Boskapslängder (1630-1642) och Mantalslängder (1642-1820). Även här har vi en beskrivning på vår hemsida.

Efter Kjell Hasselroths motion vid Dis årsmöte om distansundervisning har försök gjorts i Karlstad och en arbetsgrupp bildats. Efter funktionärsdagarna i oktober kommer kanske något ytterligare att ske.

BRAGE LUNDSTRÖM

Dis-Öst

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna, 08-7511630,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Kerstin Bjernevik

Just hemkomna från årets Släktforskdagar i Norrköping kunde vi konstatera att utskrifter och presentationer av släktmaterial är livligt efterfrågade. Det märkte vi i Dis-Öst, som hade med oss stora utskrifter i A1-format från DISGEN i vår monter. Även kartmöjligheterna i DISGEN med flyttlinjer tycker många är intressant. Två andra program, Gramps och MinSläkt, som vi visade utskrifter från rönkte också stort intresse då vi visade timglas (anor och ättlingar i samma utskrift), cirkelformade antavlor och grafiska stamtavlor med ingifta. Pricken över i var nog den stora mobilen med en diameter på 3 m med Pernilla Wibergs anor, som svävade över vår monter och kunde beskådas både uppfifrån och nerifrån.

Dis-Öst har nu startat sin verksamhet för hösten med programkvällar, studiebesök och snart drar också kurserna igång. Ur programmet för onsdagskvällarna i Huvudsta kan jag nämna ämnena som vi tar upp: "Inrikes pass" - ett GF-projekt, "Att forska med tyska anor" och "Om vallonerna". Ett av studiebesöken går till Solna kyrka, en av Sveriges få rundkyrkor, och ett annat besök gör vi på Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI) i Uppsala.

Ett s.k. höstforsk i Nyköping är också inplanerat då vi under en helg från fredag eftermiddag till söndag eftermiddag åker till Nyköpings Godtemplargård där vi hyr lokal. Vi bygger upp ett nätverk och ger tillgång till de tre operatörerna på nätet som har kyrkoboksmaterial m.m. Sedan forskar vi så mycket vi orkar. Det är ett gyllene tillfälle för nybörjare att pröva på, få hjälp och kunna diskutera knepiga frågor i släktforskningen. Sådana stöter man ju alltid på och då är det bra att få råd och tips av "kollegorna". Så känner du dig lite ensam i din forskning så är alltså detta det rätta tillfället för dig.

När vi passerat första halvan av oktober är det dags för vårt höstmöte och där har vi verkligen något att se fram emot. Ett föredrag om Ostindiefararen Götheborg av en som var med. Ja, inte 1745 när det ursprungliga skeppet förliste utanför Göteborg utan vid arbetet med den replik som byggdes under senare delen av 1900-talet och som sjösattes 2003. Många av er har kanske varit ombord när det besökt en hamn i närheten.

KERSTIN BJERNEVIK

Dis-Filbyter

c/o Rolf Eriksson, Barrskogsv. 28,
59059 Vikingstad,
013-81283, ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Rolf Eriksson

Dis-Väst

c/o Jan-Åke Thorsell, Björkedalsgatan 7,
426 68 Västra Frölunda, 031-291155,
ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Jan-Åke Thorsell

Dis-Småland

c/o Timander, Landshövdinge g. 10,
39231 Kalmar
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Rainer Timander

Dis Syd

Porfyrvägen 20,
22421 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Jan Nilsson

Nu börjar hösten och sommaren ska summeras. Dis-Filbyter och ÖGF har deltagit i Kinda-Ydre kommuners Amerikavecka. Vi satt i biblioteken i Horn, Rimforsa och Kisa. Precis som förra gången det begav sig var min cowboyhatt det enda amerikanska jag såg. Vi hade väl inte så särskilt många besökare men oj, vad länge de som kom satt hos oss. Det var fullt jobb i dagarna tre. Samma sak var det vid Hellstä marken, en jämnare ström men de blev gärna kvar ganska länge.

Detta har givit mig idén att vi nog ska åka ut i periferin i vårt område, annonsera lite och sedan bara finnas på biblioteken. Vi får se om vi orkar dra igång detta också.

Vi har också bemannat Forskarstugan i Linköping och hållit öppet dagligen mellan 13 och 16 med stugvärdar. Deras arbete är ovärderligt och besökarna uttrycker ofta sin förtjusning och belåtenhet. En besökare från vårt västra grannland gav stugan epitetet *Slektsforskningens Mecka* och bättre betyg kan vi väl inte få.

Nu drar vi också igång våra kvällsaktiviteter i Linköping, Norrköping och Mjölby. I höst har vi engagerat en del nya föreläsare och det hoppas jag ska dra besökare, i minst lika stor utsträckning som tidigare.

Vi ser fram emot en höst med nya idéer och fortsatt utveckling av vår forskning.

ROLF ERIKSSON

Sommaren övergår i höst och det är många aktiviteter på gång i regionen.

Lördagen den 17 september är vårt första höstmöte och det ser ut att bli ett intressant möte på Vänernuseet, det är möjligt att det redan varit när Diskulogen kommer men vi kanske kan locka med vårt andra höstmöte som är den 22 oktober i Alingsås.

Hösttid är kurstid, och det finns många spännande kurser och föreläsningar att gå på nu när höstmörkret smyger sig på. Studieförbundet Vuxenskolan som vi samarbetar med har bland annat Dick Harrison som en av sina föreläsare i Göteborg under hösten. Ni som lyssnade på honom i Falköping vet att han är en lysande föreläsare.

Dis-Väst är på plats under Bok och Bibliotek i Göteborg i slutet av september. Det brukar bli intensiva dagar med många besökare i montern.

Arkivens dag som är i november hoppas vi kunna synas på också. Landsarkivet i Göteborg är under ombyggnad så där finns det inga möjligheter att vara, och inte heller på Stadsbiblioteket, som också ska byggas om, så vi koncentrerar oss på att vara på andra ställen i regionen som har arrangemang under Arkivens dag. Håll utkik på vår hemsida så kommer mer information framöver.

I Mölndal har vi som ni kanske vet en lokal på Götaforsliden 13 övre där det bland annat finns möjlighet att släktforska på tisdagar och vi har även planerat in ett par temakvällar. Information om dessa finns på vår hemsida www.dis-vast.o.se.

CHRISTINA CLAESON

Kursverksamhet

De planerade grundkurserna i DISGEN i Kalmar är slutförda framgångsrikt till kursdeltagarnas belåtenhet.

Inför hösten har styrelsen beslutat att vi genomför minst 4 grundkurser i DISGEN, i första hand Vimmerby-Västervik, Växjö, Jönköping samt ytterligare en ort om vi får tillräckligt med intresserade kursdeltagare.

I planen ingår att vi kan dubblera kurserna om det finns fog för det.

Som läromedel använder vi den reviderade bok som är framtagen för DISGEN 8.2a. Till detta har vi en Powerpointpresentation utvecklad av vår egen medlem Börje Jönsson. En utvärdering av kurs och kursmaterial sker vid kursslut.

För att leva upp till denna ambitionsnivå har vi fått förstärkning med två nya utbildare. Annonseringen av kurserna sker på olika sätt.

1 kolla på vår webbsida.

2 läs din epost, där kommer det en direktadresserad information till våra medlemmar på respektive ort.

Först till kvarn gäller vid ansökan.

Dis Småland har ett handikapp i förhållande till våra systerföreningar, som har egna lokaler där de kan genomföra ambitionösa kurser och annat av intresse. För att råda bot på problemet har styrelsen tagit beslut om att utveckla samverkan med andra genealogiska- och hembygdsföreningar inom vårt område där vi tillsammans kan samverka för släktforskarnas fromma. Vi välkomnar alla initiativ till att förbättra släktforskarnas arbetssituation.

Släktforskarstämman i Norrköping får bli vår språngbräda in i framtiden.

Du som är intresserad av utbildningsfrågor - börja med att delta som medhjälpare till våra erfarna utbildare. Välkommen till vårt gäng av utbildare.

God försättning med din släktforskning med hjälp av nya versionen av DISGEN.

RAINER TIMANDER

Höstmöte om Anjalaförbundet

Dis Syds höstmöte arrangeras söndagen den 9 oktober kl. 13-16. Vi håller till i Glemmingebro denna gång, i Medborgarhuset, som ligger vid väg 9 mellan Ystad och Simrishamn. Adressen är Glemmingevägen 270 21 Glemmingebro. Kaffe, te och smörgås serveras som vanligt till en billig penning.

Vi har bjudit in historikern Hugo Nordland från Lund som höstmötets föreläsare. Hans föredrag "Anjalaförbundet - ett kärleksfullt myteri" handlar om vad som hände när en grupp militärer försökte ta politiken i egna händer under brinnande krig.

Vid årets höstmöte hålls samtidigt Dis Syds extra årsstämma. Den ordinarie årsstämman i april lyckades inte utse en ny valberedning utan beslöt att det i stället ska vara en uppgift för den extra stämman.

MATS J LARSSON

*Varför bli medlem i
Föreningen DIS?*

DISBYT

Få tillgång till vår släktdatabas med över 24 miljoner poster.

DISGEN

Köp Sveriges mest spridda släktforskningsprogram med support.

DISKULOGEN

Få en tidning 4 gånger per år med det senaste inom området datorhjälp och släktforskning.

FORSKARSTUGAN

Få tillträde till forskarstugan i Linköping där du kan testa cd-skivor, abonnemang och läsa släktföretidningar.

REGIONFÖRENINGAR

Få tillgång till regional verksamhet med kurser, möten och extra medlemsservice runt om i landet.

I stugan kan du forska i mer än hundra cd-skivor. Du kan också forska med hjälp av ett antal abonnemang på internet som t.ex. folkräkningar i USA och Sverige, skannade kyrkböcker i Sverige och lokala databaser för Östergötland och Linköping.

Ring gärna innan besöket då det ofta är fullsatt vid datorerna.

www.dis.se

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3

013-149 043

måndag-fredag kl 9-12 och 13-16